

Szociális célú városrehabilitáció

TOP Plusz-1.2.2-21

Rövid összefoglaló

Ki nyújthat be támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.1 és 1.2 fejezetében)	Városi jogállású települések helyi önkormányzatai (GFO 321)
Nyújthat be támogatási kérelmet konzorcium? (Részletes információk a felhívás 1.1 fejezetében)	A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.
Milyen tevékenységek támogathatóak? (Részletes információk a felhívás 2. fejezetében)	Lakóépületek korszerűsítése, felújítása Modern szociális bérlakások kialakítása, komfortosítása Lakóépületek, lakások és melléképületeik megszüntetése Önkormányzati bérlakás biztosítása szolgálati lakásként Szociális naperőmű, energiaközösség létrehozására irányuló mintaprojekt megvalósítása Közösségi és szociális funkciót szolgáló tevékenységek, célzottan az alacsony társadalmi státuszú lakosság felzárkózása, beilleszkedésének elősegítése, készségfejlesztése Közbiztonsági funkció, a közbiztonság javítását, a fejlesztés eredményeinek megőrzését szolgáló tevékenységek Foglalkoztatást elősegítő funkció Közterületi beruházások
Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.3 fejezetében)	Megyéenként eltérő benyújtási dátum lehetséges a felhívás mellékleteként megjelent területspecifikus mellékletekben foglaltak szerint.
Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	Megyéenként eltérő összegre lehet támogatási kérelmet benyújtani a felhívás mellékleteként megjelent területspecifikus mellékletekben foglaltak szerint.
A támogatás visszatérítendő vagy vissza nem térítendő?	A támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.

(Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	
Kell-e önerő a projekthez?	Nem.
(Részletes információk a felhívás 7.2. fejezetében)	
Mennyi előleg igényelhető?	Akár 100%, a Felhívás 7.1 pontja szerinti feltételek teljesülése alapján.
(Részletes információk a felhívás 7.1. fejezetében)	
Mennyi a projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam?	A projekt fizikai befejezésére a megkezdésétől számított legfeljebb 60 hónap áll rendelkezésre.
(Részletes információk a felhívás 4. fejezetében)	
Hol valósítható meg a projekt?	A kevésbé fejlett régiók településein, kivéve a megyei Integrált Területi Programokban meghatározott azon városokat, amelyek a Fenntartható Városfejlesztés felhívásra jogosultak kérelmet benyújtani.
Várhatóan hány projekt kap támogatást?	A felhívás mellékleteként megjelölt területspecifikus mellékletekben foglaltak szerint.

A felhívás

- meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg, összes elszámolható költség alapon¹, 9 814 939 000 Ft. A területi egység számára rendelkezésre álló forrás meghatározása és a támogatási kérelmek várható darabszáma a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.
- a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága által kerül meghirdetésre az 1652/2021. (IX. 21.) számú kormányhatározatban szereplő éves fejlesztési keret alapján,
- forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja,
- keretében beérkezett kérelmekről az irányító hatóság TKR eljárásrend szerint hoz döntést. A döntés-előkészítés során az irányító hatóság Döntés-előkészítő Bizottságot állít fel.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a Felhívás, az Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: „ÁÚF 21-27”), az Elszámolási Útmutató, a támogatási kérelem adatlapja és mellékletei együttesen tartalmazzák a támogatási kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az irányító hatóság és a Miniszterelnökség a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közleményt jelentetünk meg, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a www.palyazat.gov.hu honlapon megjelenő közleményeket!

Az irányító hatóság az „ÁÚF 21-27”-ben és az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános szabályoknál meghatározhat szigorúbb feltételeket a Felhívásban, ezért ha a Felhívásban szereplő információ eltér az „ÁÚF 21-27”-ben vagy az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános előírásoktól, akkor a Felhívásban szabályozottak az irányadók.

A támogatási kérelem elkészítése, benyújtása, a támogatott projekt végrehajtása során irányadó jogszabály a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet (a felhívásban a továbbiakban Korm. rendelet).

¹Az operatív programban rögzítettek alapján.

Tartalomjegyzék

1. A támogatási kérelem benyújtásának feltételei	5
1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?	5
1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?	5
1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	7
1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	7
2. A projekttel kapcsolatos elvárások	7
2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?	7
2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	12
2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?	14
2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások	25
3. A finanszírozással kapcsolatos információk	27
3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?	28
3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?	28
3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?	28
4. A projektvégrehajtás időtartama	29
4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?	29
4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?	29
5. Mérföldkövek, indikátorok.....	30
5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?	30
5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?	31
6. Projektvégrehajtással kapcsolatos egyéb elvárások	32
6.1. Mire nem kapható támogatás?	32
6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?	33
6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?	36
6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?	36
6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?	36
6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?	36
6.7. Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve MMIA támogatás esetén?	37
6.8. A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?.....	37
7. Elszámolhatóság	37
7.1. Mennyi előleg igényelhető?	37
7.2. Mekkora önerő kell a projekthez?	39
7.3. Melyek az elszámolható költségek?	39
7.3.1. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?	42
7.4. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?	43

7.5. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?	47
7.6. Milyen költségek nem számolhatók el?	48
8. Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok	49
8.1. Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?	49
8.2. Melyek a kiválasztási kritériumok?	49
9. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok	52
9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések	52
9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok	52
10. További információk	54
10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?	54
10.2. További dokumentumok	55
11. Ügyfélszolgálatok elérhetősége	55
12. Csatolandó mellékletek listája	55
12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?	55
12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?	56
12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?	57
13. A felhívás szakmai mellékletei	57
13.1. A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése	57
13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok:	58
13.3. További mellékletek	59

1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be a városi jogállású **települések helyi önkormányzatai** (GFO 321)

A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.

Konzorcium tagja lehet:

- helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 32)
- Magyarország területén alapított és itt székhellyel rendelkező, jogi személyiségű civil szervezetek a 2011. évi CLXXV. törvény alapján (GFO 516, 517, 519, 521, 525, 526, 528, 529, 563, 565, 569)
- egyházi jogi személy (GFO 55)
- helyi nemzetiségi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 37)
- önkormányzati többségi tulajdonú nonprofit gazdasági társaság (GFO 11, 121, 129, 572, 573, 575, 576, 599)
- Társasházak, lakásszövetkezetek (GFO 593, 692)
- Magyar Közút Nonprofit Zrt. (GFO 57)
- Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (GFO 57)
- Megyei önkormányzat (GFO 321)

Amennyiben a projekt állami tulajdonú országos közutat is érint, a projekt előkészítésekor egyeztetni szükséges a közút vagyonkezelőjével a támogatást igénylői kör meghatározása érdekében, és amennyiben szükséges, konzorciumi partnerként be kell vonni az országos közutak jogszabályban meghatározott (Magyar Közút NZrt. vagy Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.) építetőjét.

1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?

Az "ÁÚF 21-27" „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltakon túl nem nyújthat be támogatási kérelmet az az igénylő:

- Amely (amennyiben releváns) nem rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a szerinti öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programmal (társulás esetén településenkénti bontásban).
- Amely (amennyiben releváns) nem rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63.§-a szerinti esélyegyenlőségi tervvel.

A csekély összegű támogatás

„A felhívás általános mellékletében szereplő Kizáró okok listáján túl, az alábbi szempontok szerint nem nyújtható támogatás azon támogatást igénylő részére:

- a) a halásznemű és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez nyújtott támogatás,
- b) elsődleges mezőgazdasági termeléshez nyújtott támogatás,
- c) azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben
 - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy

- a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
- d) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
- e) ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
- f) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
- g) a közúti kereskedelmi árufuvarozást ellenszolgáltatás fejében történő végző vállalkozások számára nyújtott támogatás teherszállító járművek megvásárlására.

Hitel vagy kezességvállalás formájában nyújtott támogatás esetén nem lehet kedvezményezett az a vállalkozás, amelyet kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vontak vagy hitelezői kérelemre kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá lenne vonható, valamint az a nagyvállalkozás, amely B-hitelminősítésnek megfelelő helyzetnél rosszabb helyzetben van.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés

„A felhívás általános mellékletében szereplő Kizáró okok listáján túl, az alábbi szempontok szerint nem nyújtható támogatás:”

- a) a szárazföldi közlekedés területén működő vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott támogatás,
- b) azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben:
 - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy az érintett vállalkozás által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre,
 - a támogatás feltétele az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbadás,
- c) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
- c) ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
- e) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság Magyarországnak címzett, európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget,
- f) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Megújuló energia termeléséhez nyújtott beruházási támogatás

A felhívás általános mellékletében szereplő Kizáró okok listáján túl, az alábbi szempontok szerint nem nyújtható támogatás:

- a) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez nyújtott támogatás,
- b) elsődleges mezőgazdasági termeléshez nyújtott támogatás,
- c) azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben
 - a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,

- d) nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére, kivéve, ha a vállalkozás 2019. december 31-én nem volt nehéz helyzetben, de 2020. január 1-je és 2021. június 30-a között nehéz helyzetbe került
- e) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
- f) ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
- g) a 2010/787/EU tanácsi határozat hatálya alá tartozó versenyképtelen szénbányák bezárásához,
- h) azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság Magyarországnak címzett, európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget
- i) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi
- j) ellátási vagy bekeverési kötelezettség hatálya alatt álló bioüzemanyagokhoz,
- k) a vízvédelmi politika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározott feltételeket nem teljesítő vízerőművekhez,
- l) a létesítmény működésének megkezdését követően,
- m) a termelés eredményétől függően,
- n) működési célra
- o) már elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházáshoz.

1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

A kérelem benyújtási határideje a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

1. Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületre az „Egységes beléptető felület bejelentkezés” gomb használatával.
2. A kérelem kitöltését és lezárását követően a program előállít egy nyilatkozatot, ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat. A hitelesítés két formában történhet:
 - a. a nyilatkozatot minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy
 - b. azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással (AVDH) kell hitelesítenie. Az AVDH szolgáltatás ingyenesen elérhető, azonban elektronikus azonosítással (pl.: ügyfélkapu regisztrációval) kell rendelkezni hozzá. Az AVDH szolgáltatás itt érhető el: <https://magyarorszag.hu> (Az AVDH szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos tájékoztató a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon elérhető.)
3. Az elektronikus aláírás, vagy az AVDH szolgáltatás igénybevétele után:
 1. Mellékelje a véglegesített kérelemhez a minősített elektronikus aláírással ellátott, vagy AVDH szolgáltatással aláírt és hitelesített nyilatkozatot.
 2. A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

2.A PROJEKTTTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?

2.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

Lakófunkciót erősítő tevékenységek

I. Szegregátum, szegregációval veszélyeztetett és kiegészítő jogosultsági terület esetében:

- a) Társasházi, lakásszövetkezeti tulajdonban lévő lakóépületek korszerűsítése, felújítása az alábbi tevékenységeken keresztül:
- homlokzati nyílászárók energiahatékonyság-javulást eredményező cseréje;
 - az alapító okiratban/alapszabályban nem külön tulajdonként definiált elemek energiahatékonyság javításával egybekötött felújítása a következő tevékenységeken keresztül:
 - tartószerkezeti elemek, tető, homlokzat, födémek felújítása, szigetelése;
 - lépcsőház, külső és belső folyosók, bejáratok felújítása;
 - épület gépészeti berendezések kialakítása, felújítása, cseréje (fővezetékek, lift, termofor gyűjtőkémények, stb.);
 - megújuló energia alapú korszerűsítések
 - telken belüli hiányzó közművek kiépítése.
- b) A modern szociális bérlakások kialakítása, komfortosítása, felújítása érdekében önkormányzati (ide értve a 100%-os tulajdonú önkormányzati gazdasági társaságot is) vagy nonprofit szolgáltató kizárólagos tulajdonában álló, vagy a fejlesztés eredményeként kizárólagos tulajdonába kerülő szociális bérlakások korszerűsítése céljából energiahatékonyság javítással egybekötve támogathatóak az alábbi tevékenységek:
- homlokzati nyílászárók energiahatékonyság-javulást eredményező cseréje;
 - tartószerkezeti elemek, tető, homlokzat, födémek felújítása, szigetelése;
 - fűtési rendszerek felújítása, kialakítása a belső vezetékrendszerek (víz, csatorna, elektromos, gáz) kiépítése és/vagy cseréje;
 - megújuló energia alapú korszerűsítés
 - komfortosítás, komfortfokozat növelése érdekében történő bővítés;
 - belső falak bontása, áthelyezése, festése, burkolása;
 - burkolatok cseréje;
 - beépíthető fürdőszobai szaniterek, konyhai mosogató és szerelvények beszerzése;
 - bútortartozék beszerzése az alábbi funkciók biztosításához: alvás, tárolás, tanulás, étkezés, valamint műszaki cikkek esetében élelmiszerek főzésére, sütésére, hűtésére és ruhatisztításra alkalmas berendezés.
 - melléképületek felújítása, amennyiben a lakófunkcióhoz kapcsolódó hasznosítása bemutatott;
 - telken belüli hiányzó közművek kiépítése;
 - feltöltős/prepaid kártyás közüzemi mérőeszközök felszerelése (kizárólag a szegregált területeken elhelyezkedő, magántulajdonú lakóépületekben történő beépítés is engedélyezett);
 - megújuló energiaforrások használatához szükséges építés és eszközbeszerzés
 - kapcsolódó udvar rendezése, kerítés helyreállítás vagy építés.
- c) Önkormányzati (ide értve a 100%-os tulajdonú önkormányzati gazdasági társaságot is) vagy nonprofit szolgáltató kizárólagos tulajdonában álló, vagy a fejlesztés eredményeként kizárólagos tulajdonába kerülő lakóépületek, lakások és melléképületeik megszüntetése:
- bontás (a lakófunkció teljes megszüntetése);
 - összenyitás (a lakófunkcióra használt lakóegységek számszerű csökkentése).
- d) Maximum 1 db önkormányzati bérlakás biztosítása a jelenlét típusú szociális munkát végző szakember számára szolgálati lakásként (vásárlás, kialakítás (meglévő épületben), felújítás, komfortosítás, átalakítás, korszerűsítés (beleértve a megújuló energia hasznosítását is, bútor beszerzés), amennyiben a folyamatos segítő munkát az erre szerződötetett szakember életvitelszerű ott tartózkodással tudja biztosítani a program időtartamára és fenntartási időszakára.

II. A beavatkozási helyszín(ek)en (akcióterületen kívül meghatározott integrált városi területek, kiköltözés esetén):

a) Önkormányzati (ide értve a 100%-os tulajdonú önkormányzati gazdasági társaságot is) vagy nonprofit szolgáltató kizárólagos tulajdonába kerülő, a fejlesztés eredményeként szociális bérlakásként funkcionáló lakások és ahhoz tartozó melléképületek:

- vásárlása,
- építése,
- komfortosítása, korszerűsítése (beleértve a megújuló energia alapú korszerűsítést is), felújítása, belső átalakítása,
- kapcsolódó udvar rendezése, kerítés helyreállítás vagy építés,
- bútortat beszerzése az alábbi funkciók biztosításához: alvás, tárolás, tanulás, étkezés, valamint műszaki cikkek esetében élelmiszerek főzésére, sütésére, hűtésére és ruhatisztításra alkalmas berendezése.

(A beavatkozási helyszín definícióját lásd. jelen Felhívás 13.3. fejezetének fogalomjegyzékében.)

2.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatóak:

2.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

A Felhívás keretében önállóan nem, csak a 2.1.1. fejezetben felsorolt tevékenységekkel együtt támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenységek:

- a) Energiahatékonysági intézkedések (amennyiben releváns);
- b) Szórt azbeszt mentesítése (amennyiben releváns);
- c) Akadálymentesítés (amennyiben releváns);
- d) Nyilvánosság biztosítása – „ÁÚF 21-27” c. dokumentum 10. fejezete és a Felhívás 6.2. első bekezdése alapján;

2.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

A Felhívás keretében önállóan nem, csak a 2.1.1. alfejezetben felsorolt tevékenységekkel együtt támogathatóak az alábbi tevékenységek:

- A. Közösségi és szociális funkciót szolgáló tevékenységek, célzottan az alacsony társadalmi státuszú lakosság felzárkózása, beilleszkedésének elősegítése, készségfejlesztése érdekében az akcióterületen:
 - a) Átmeneti céllal² szociális blokkok (pl. fürdő, WC) kialakítása, felújítása, a funkció biztosításához szükséges eszközbeszerzés;
 - b) Kifejezetten a célcsoport számára rendelkezésre álló, közösségi célra hasznosítható épület, társasházi albetét, nyitott terület vásárlása, kialakítása, korszerűsítése (beleértve a megújuló energia hasznosítását is), felújítása, bővítése, átalakítása, és kapcsolódó eszközbeszerzés;
 - c) Roma nemzetiségi önkormányzati, család- és gyermekjóléti, szociális és szociális munkás irodahelyiség vásárlása, kialakítása, korszerűsítése (beleértve a megújuló energia hasznosítását is), és kapcsolódó eszközbeszerzés;
 - d) Az alacsony társadalmi státuszú lakosság, marginalizált közösség felzárkózásához, beilleszkedésének elősegítéséhez, készségfejlesztéshez közvetlenül szükséges eszközök beszerzése.

² Az átmeneti időszak nem lehet rövidebb, mint a fenntartási időszak.

- B. Közbiztonsági funkció, a közbiztonság javítását, a fejlesztés eredményeinek megőrzését szolgáló tevékenységek az akcióterületen:
- Polgárőrség épületének kialakítása, felújítása, mobil konténer létesítése;
 - Közterületeken biztonságtechnikai, térfigyelő rendszer fejlesztése, telepítése.
- C. Foglalkoztatást elősegítő funkció az akcióterületen:
- Kizárólag az akcióterületen élő hátrányos helyzetű lakosság, marginalizált közösség munka világába való visszavezetését előkészítő tevékenységekhez szükséges épület, helyiség kialakítása, felújítása, bővítése, a szükséges eszközök beszerzése.
 - Közösségi kert kialakítása, kapcsolódó kis értékű eszközök beszerzése amennyiben az a foglalkoztatás elősegítésének célját szolgálja és a termesztett növényeket nem értékesítik. (A közösségi kert kialakításához lehetőség van növényirtásra, terület-rendezésre, kerítés, hiányzó közművek, eszköztároló építésére.)
- D. Egyéb kapcsolódó fejlesztések az akcióterületen:
- Önkormányzati (ide értve a 100%-os tulajdonú önkormányzati gazdasági társaságot is) vagy nonprofit szolgáltató kizárólagos tulajdonában álló vagy a fejlesztés eredményeként kizárólagos tulajdonába kerülő, felújítással érintett lakó- és közösségi funkció esetében:
 - kapcsolódó udvarrendezés;
 - kerítés kialakítása, felújítása.
 - Az akcióterületen közterületen található illegális hulladéklerakók felszámolása, gyűjtőszigetek kialakítása közterületen a településképhez illeszkedő módon (járműbeszerzés nem támogatható).
 - Közterek, parkok, játszóterek, települési zöldfelületek felújítása, bővítése, kialakítása, minőségi utcabútorok elhelyezése, kapcsolódó eszközbeszerzés.
 - Közlekedési- és közlekedésbiztonsági fejlesztések, amennyiben a hátrányos helyzetű lakosság számára célzott közszolgáltatások jobb elérhetőségének feltételeit segítik elő:
 - járdák, gyaloghidak, kizárólag gyalogos és kerékpáros közlekedésre alkalmas műtárgyak felújítása, kialakítása;
 - kerékpárutak, kerékpársávok, kerékpáros létesítmények, kerékpártárolók kialakítása, felújítása³;
 - buszöblök, öblözet nélküli buszmegállók és buszvárók (kivéve buszpályaudvar épületei), kialakítása, felújítása;
 - gyalogos zónák, forgalomcsillapított közlekedési övezetek kialakítása;
 - akcióterületre eső önkormányzati közúthálózat felújítása, korszerűsítése, szilárd burkolattal történő ellátása,
 - biztonságos közlekedést segítőrendszerek tervezése, telepítése, továbbá sebességmérő és rögzítő rendszerek telepítése (kizárólagos bejárással elérhető területek nem támogathatók);
 - Önkormányzati tulajdonú vagy tulajdonba kerülő korszerű, energiatakarékos közvilágítás kialakítása, elektromos hálózat és távközlési légvezetékek rendezett terepszint alá helyezése;
 - Önkormányzati tulajdonú vagy tulajdonba kerülő bel- és csapadékvíz gazdálkodási rendszerének felújítása, kiépítése, figyelembe véve a késleltetett levezetés és helyben hasznosítás elvárását;
 - Önkormányzati tulajdonú vagy tulajdonba kerülő közműves ivóvízellátás és szennyvízelvezetés vezetékrendszerének felújítása, kiépítése;

³ A projektjavaslat keretében kizárólag a Felhívás mellékletei között megtalálható „Kerékpár támaszok, kerékpár parkolók, és kerékpáros pihenőhelyek” tárgyú segédlethez illeszkedő kerékpár tárolók és parkolók kiépítése támogatható. Kerékpáros létesítmények tervezése, építés, és vagy felújítása esetén az **ÚT. 201.203: 2010 Utügyi Műszaki Előírás az irányadó.**

- h) Önkormányzati tulajdonú vagy tulajdonba kerülő távfűtés és melegvíz-szolgáltatás vezetékhálójának felújítása, korszerűsítése.
- i) A hatályos jogszabályoknak megfelelő, kötelezően (minimálisan) előírt számú parkoló-férőhely és akadálymentes parkoló-férőhely létesítése a Felhívás a 2.1.1 és 2.1.2 pontjai alapján fejlesztéssel érintett épületekhez tartozóan.
- j) A fejlesztésre kerülő területre hulló csapadékvíz hasznosítására alkalmas infrastruktúra kiépítése, komposztáló létesítése az érintett zöldterületen képződött zöldhulladék hasznosítására.
- k) A Tanoda kialakítása (szükség esetén az épület kisebb felújítása), a szolgáltatáshoz szükséges eszközök beszerzése.
- l) Biztos Kezdet Gyerekház kialakítása (szükség esetén az épület kisebb felújítása), a szolgáltatáshoz szükséges eszközök beszerzése.

E. Közterületi beruházások az akcióterületen kívül (beavatkozási területen):

Közterek, parkok, játszóterek, települési zöldfelületek, közlekedési felületek, kültéri sportolásra alkalmas helyszínek felújítása, bővítése, kialakítása, minőségi utcabútorok elhelyezése (a szükséges csapadékvíz elvezetés és közvilágítás kiépíthetőségével, önkormányzati tulajdonú vagy tulajdonba kerülő elektromos hálózat, távközlési légvezetékek kiépítésével, terepszint alá helyezésével) a kiköltözéssel érintett integrált területen a projekt összköltség legfeljebb 5%-os mértékéig.

F. Szociális célú naperőmű kialakítását, továbbá energiaközösség kialakítását és működését támogató mintaprojekt megvalósítása:

- a) **Napelem alapú, szociális célú kiserőmű kialakítása:** Önkormányzati tulajdonú, legfeljebb 500 kW alatti névleges teljesítményű napelemes kiserőmű létrehozása. A megtermelt villamos energia **kizárólag** az önkormányzati célú (önkormányzati szociális bérlakások villamos energia igénye) közvetlen felhasználásának kielégítésére, továbbá a többlet villamos energia értékesítés eredményeként az akcióterület szegregált területén élő lakosság lakhatási és rezsi költségeinek, illetve az akcióterületen elhelyezkedő önkormányzati tulajdonú és fenntartású intézmények rezsi költségeinek támogatására használható fel.
- b) **Energiaközösség kialakítása,** melynek célja, hogy tagjai/résztvényesei vagy a működése alá tartozó területek számára környezeti, gazdasági és szociális közösségi előnyöket biztosítson. Részt vehet a megújuló energiatermelésben, energiaelosztásban, energiaellátásban, energiafogyasztásban, energiatárolásban, energiahatékonysági szolgáltatásokban, illetve egyéb energetikai szolgáltatásokat nyújthat tagjai és/vagy résztvényesei számára.

Az a) és b) tekintetében az alábbi tevékenységek támogathatók:

- *Szervezeti struktúra kialakításának támogatása:* A fejlesztési lehetőségeinek kimunkálása érdekében a szervezeti forma létrehozásához, a választott tevékenységek megvalósításához és a működtetés hatékony módjának kialakításához szakmai tanácsadási tevékenység igénybevétele.
- *Új, megújuló energiaforrásra alapozott villamosenergia-termelő egység létesítése:* legfeljebb 500 kW alatti névleges teljesítményű napelemes kiserőmű kialakítása.
- *Villamosenergia-tárolóegység kialakítása:* a kapcsolódó műszaki tervek alapján szükséges eszközök és technológiák telepítése, mint például akkumulátor egység, akkumulátor energia menedzsment rendszer, szakaszoló és kapcsoló berendezések, tűz- villám és vagyonvédelmi rendszerek, zajvédelem eszközei, üzemfelügyeleti és irányítási hardver/szoftver komponensek.
- *Mérési rendszer kialakítása:* A villamos energiafogyasztást mérő eszközök, kiemelten az előre feltöltős/prepaid mérőeszközök biztosítása és a felhasználási helyeken történő beépítése, továbbá ahhoz kapcsolódóan egyéb (pl. vezérlési, adattovábbítási, stb.) célú eszközök elhelyezése.
- *Okoshálózati végponti eszközök kialakítása, valamint okoshálózati vezérléshez kapcsolódó eszközök kialakítása:* Smart metering típusú okos eszközök telepítése. Központi energiamedzsment rendszer kialakítása, a szakmai tevékenységhez kapcsolódó

nyilvántartási, elszámolási, számlázási, stb. feladatokhoz tartozó eszközök és szoftverek beszerzése.

- *Smart pont kialakítása*: Elsősorban infokommunikációs eszközök töltési-, illetve okoskészülék használati lehetőségének kialakítása közösségi ponton (például mobil eszközök töltési lehetősége, villamos csatlakozás biztosítása infokommunikációs célra, internet elérés biztosítása ingyenes wifi hozzáféréseken keresztül, nyomtatási lehetőség biztosítása, stb.).
- *Eredmények nyilvánossága, szemléletformálás, tanácsadás*: Disszemináció, képzés, bemutatók és publikáció: tájékoztató kiadvány összeállítása és elérhetővé tétele, energetikai szaktanácsadás az érintettek számára az energiatudatosság és -takarékoság, környezetvédelem témakörében.
- *Új építés, épület felújítás*: A szakmai technológiához kapcsolódó fizikai eszközök (például villamos energia tárolás, üzemmenet felügyelet és egyéb eszközök), illetve az általános irodai funkciók számára szükséges kiszolgáló épület építése/felújítása.

2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A Felhívás 2.1.2.2.A., B., C a), D. b)-d), f), j)-l), 2.1.2.2. D. i) pontja (amennyiben nem az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásban részesülő fejlesztéshez kapcsolódik) és 2.1.2.2. E. pontja szerinti támogatható tevékenységek esetében a felhívás keretében nyújtott támogatás nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés szerinti állami támogatásnak, mert a támogatásban részesülő tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek.

A Felhívás 2.1.2.2.C. b) pontja szerinti tevékenység támogatása **nem minősül** az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak**, mivel a támogatást igénylő dokumentálja, hogy a támogatásban részesített tevékenység kizárólag helyi hatással bír, a támogatási intézkedés nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.⁴

A Felhívás 2.1.2.2. D. e) és h) pontja szerinti támogatható tevékenység nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, amennyiben a közműszolgáltató nem részesül piacon meg nem szerezhető gazdasági előnyben.

A Felhívás 2.1.2.2. D. g) pontja szerinti támogatható tevékenység nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, mivel az infrastruktúra tekintetében teljesülnek a természetes monopólium feltételei:

- az infrastruktúra és a kapcsolódó eszköz közvetlen versennyel nem érintett, mivel pl. a replikáció nem gazdaságos,
- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz tekintetében a magánfinanszírozás nem jellemző, valamint
- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz a társadalom egészének nyújt előnyöket (azaz nem úgy alakítják ki, hogy egy adott vállalkozást/ágazatot részesítsen előnyben)[1].

⁴ Az Európai Bizottság az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalmáról szóló közleményének értelmében egy támogatási intézkedés abban az esetben nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, amennyiben az kizárólag helyi jelentőséggel, hatókörrel bír. A közlemény 196. pontja értelmében egy intézkedés abban az esetben minősülhet helyi jelentőségűnek, ha 1. a kedvezményezett az adott tagállamon belüli korlátozott területen kínál árukat vagy szolgáltatásokat, 2. valószínűtlen, hogy e tevékenység más tagállamokból vonzana vásárlókat és 3. nem feltételezhető, hogy az intézkedésnek marginálisnál nagyobb hatása lenne a határon átnyúló beruházásokra és letelepedésekre. Az ilyen jellegű intézkedések nem minősülnek uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásnak, ezekben az esetekben tehát az állami támogatási szabályokat nem kell alkalmazni.

A Felhívás 2.1.2.2. F. a) pontja szerinti támogatható tevékenység nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, amennyiben a támogatást igénylő a napelemes kiserőmű által megtermelt energiát kizárólag a saját nem gazdasági tevékenységéhez biztosítja, illetve a termelt többlet villamos energia értékesítéséből származó előny 100%-ban átadásra kerül nem gazdasági tevékenységet végzők számára.

Amennyiben a támogatható tevékenységek finanszírozása a fentiek alapján az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül, az a 2021-2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet alapján uniós versenyjogi szempontból az alábbi jogcímen, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg:

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
Felhívás 2.1.1 I. a) pontja szerint lakóépület felújítása, kapcsolt energiahatékonysági korszerűsítése esetén a lakóépületben tulajdonjoggal rendelkező gazdasági tevékenységet végző végső kedvezményezettek részére		Csekély összegű támogatás (258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. § 23.)
A Felhívás 2.1.1 I. b)-d) és II. a) pontjai alapján elnyert finanszírozásból megvalósított infrastruktúra kialakítása, korszerűsítése, kapcsolt energiahatékonysági korszerűsítése, amennyiben a tulajdonos nonprofit szolgáltató vagy 100%-os tulajdonú önkormányzati gazdasági társaság		Közszolgáltatás ellentételezésére nyújtott támogatás (258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. § 21.)
A Felhívás 2.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek és a 2.1.2.2. D. a) és i) pontja szerinti, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásban részesülő fejlesztéshez Egyéb kapcsolódó fejlesztések az akcióterületen		Közszolgáltatás ellentételezésére nyújtott támogatás (258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. § 21.) Csekély összegű támogatás (258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. § 23.)
A Felhívás 2.1.2.2. F. pontja szerinti szociális célú naperőmű kialakítását, továbbá energiaközösség kialakítását és működését támogató mintaprojekt megvalósítása		Megújuló energia termeléséhez nyújtott beruházási támogatás (258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. § 11.) Csekély összegű támogatás (258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. § 23.)

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült projekt előkészítési költségek		Amennyiben a kedvezményezett rendelkezik a kérelem benyújtása előtt megkötött közszolgáltatási szerződéssel, közszolgáltatás ellentételezése jogcímen is elszámolható Közszolgáltatás ellentételezésére nyújtott támogatás (258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. § 21.) Csekély összegű támogatás (258/2021. (V.20.) Korm. rendelet 4. § 23.)
--	--	---

2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?

A projekt műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele szükséges:

- 1) A fejlesztés során legalább egy önállóan támogatható tevékenységet meg kell valósítani.
- 2) A projekt végrehajtása során kötelező az együttműködés a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatósággal (TEF)⁵. Minimális elvárás, hogy a projekt tartalmát az 1. mérföldkőig legalább 1 alkalommal egyeztetni⁶ kell a TEF-fel (az erről szóló jegyzőkönyvet és emlékeztetőt az 1. mérföldkő teljesítése során a szakmai beszámolóhoz csatolni szükséges). További elvárás, hogy a projekt fizikai zárásáig minimum 1 alkalommal a nyertes pályázó vegyen részt a TEF által szervezett rendezvényen⁷, eseményen, (az erről szóló jegyzőkönyvet és lehetőleg az emlékeztetőt is a záró szakmai beszámolóhoz csatolni szükséges).
- 3) Egy támogatást igénylő egy akcióterületre vonatkozóan egy támogatási kérelem benyújtására jogosult. Kivételt jelent az a speciális eset, ha az akcióterületi fejlesztés több ütemre bontva valósul meg. Ebben az esetben szükséges a Projekt-előkészítő tanulmányban minden akcióterületre vonatkozó projekt tartalmának, részletes tevékenységeinek és tervezett időbeli ütemezésének a bemutatása a lehatárolások és szinergiák bemutatása érdekében.

Az akcióterület lehatárolása lehet nagyobb, mint a jogosultságot adó szegregált terület területe, azonban a Projekt-előkészítő Tanulmányban szükséges indokolni, bemutatni a terület bővítés okait, szükségességét.

- 4) A támogatási kérelemben szereplő akcióterületnek legkésőbb a projekt tartalmi-műszaki előkészítés végéig szerepelnie kell a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában (ITS) vagy településfejlesztési tervében, amelyet a támogatási kérelem mellékleteként kötelező benyújtani, amennyiben rendelkezik ilyen dokumentummal. Az **akcióterület jogosultságát** a Projekt-

⁵ Pályázói kapcsolattartásra kijelölt emailcím: top@tef.gov.hu

⁶ Egyeztetés lehetséges tartalmi keretei: 1. A projekt célcsoportjának meghatározása, kiválasztása, elérése, toborzásának módja 2. Egyéni fejlesztési tervek fókuszpontjai, tartalma 3. Közösségi Beavatkozási Terv elkészítésében való együttműködés, 4. Integrációt segítő tevékenységek tervezése, integrációs programok szervezése 5. Az adott helyi szükségletek felmérésének módja 6. - Lakhatási programokban a kedvezményezettek kiválasztása

⁷ Jó gyakorlat megosztó workshop, információs nap, műhely, konferencia, szakmai egyeztető fórumok

előkészítő Tanulmány mellékleteként benyújtandó KSH által kiadott, 2011-es népszámlálási adatokon alapuló **szegregációs térképpel és ahhoz kapcsolódó adatsorral szükséges igazolni.**

Azon városi jogállású településeknek, amelyek Integrált Településfejlesztési Stratégiával nem rendelkeznek, vagy a stratégiájuk felülvizsgálatra szorul, a TOP_Plusz-3.1.2-21 Felhívás keretében lehetőségük van a projektfejlesztés során a felülvizsgálatra vagy a településfejlesztési terv elkészítésére.

Amennyiben a település nem rendelkezik Integrált Településfejlesztési Stratégiával, erről nyilatkoznia szükséges, továbbá vállalnia kell, hogy az új típusú településfejlesztési terv dokumentumot kidolgozza önerőből vagy a TOP_Plusz-3.1.2-21 felhívás keretében támogatott projektjében. Amennyiben a település rendelkezik ITS-sel, azonban a 2011-es népszámlálási adatok alapján az Anti-Szegregációs Programja aktualizálásra szorul, úgy ennek költsége a TOP_Plusz-3.1.2-21 Felhívásra benyújtott projekt keretében elszámolható.

- 5) A programnak összhangban kell lennie a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájával vagy településfejlesztési tervével és ezen belül is annak Anti-szegregációs Programjával⁸, valamint a Helyi Esélyegyenlőségi Programmal⁹.
- 6) Akkor jogosult egy akcióterület támogatásra, amennyiben területén a KSH által szolgáltatott 2011-es népszámlálási adatok alapján a fejlesztés középpontjában álló szegregátum/veszélyeztetett terület/kiegészítő jogosultsági terület található és annak teljes területét magában foglalja az akcióterület.
- 7) Azon települések esetében, amelyek területén található szegregációval veszélyeztetett és szegregált terület is, ott először a szegregált területek rehabilitációját szükséges biztosítani. Ezt követően, illetve ezzel egy időben valósulhat meg a szegregációval veszélyeztetett területek rehabilitációja. A kiegészítő jogosultsági területek esetében azok szegregációs mutatója alapján szükséges az előbbieket értelmezni.

Amennyiben a város több területet, több projekt keretében, időben egymással egy időben kíván fejleszteni, úgy arra lehetősége van, azzal a feltétellel, hogy a szegregációval veszélyeztetett és kiegészítő jogosultsági területek fejlesztésére vonatkozóan csak akkor köthető meg a támogatási szerződés, amennyiben minden szegregátum esetében ESZA és ERFA típusú rehabilitációs projekt már legalább hatályos TOP Plusz támogatási szerződéssel vagy Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretéből megvalósítás alatt álló projekttel rendelkezik. (A szegregációval veszélyeztetett és kiegészítő jogosultsági területek esetében a projekt adatlapon kérjük bemutatni, hogy a város szegregátumain milyen szociális városrehabilitációs projektek valósultak meg, állnak megvalósítás alatt vagy tervezettek.)

Amennyiben az akcióterület úgy kerül lehatárolásra, hogy az szegregátumot és szegregációval veszélyeztetett vagy kiegészítő jogosultsági területet is tartalmaz, úgy lehetőség van a szegregációval veszélyeztetett és kiegészítő jogosultsági területen is beavatkozni, azonban a fejlesztések fókuszában a szegregátumnak kell állnia.

Amennyiben az akcióterületen belül több szegregátum vagy szegregációval veszélyeztetett vagy kiegészítő jogosultsági terület van, nem lehetséges az egyik szegregátumból vagy szegregációval veszélyeztetett vagy kiegészítő jogosultsági területről való átköltöztetés az ott álló lakások megszüntetése mellett egy, az akcióterületen belül lévő másik szegregátumba vagy szegregációval veszélyeztetett vagy kiegészítő jogosultsági területre az ott felújításra vagy kialakításra kerülő lakásokba, még akkor sem, ha ezáltal az akcióterület egészen lévő lakások száma nem nő.

- 8) Az akcióterület lehet a települési szövetbe ágyazott terület és attól elkülönülő telep, kolónia is. A településtesttől elkülönülő akcióterületek esetében elsődleges cél azok felszámolása, az ott élők mobilizációja integrált területre. Ilyen esetekben a fejlesztési jellegű infrastrukturális tevékenységek

⁸ Az új szegregációs mutatók központi meghatározásához illeszkedően, amelyet jelen Felhívás 6.2 fejezete tartalmaz, szükséges az ASZP-ok felülvizsgálata, mely jelen intézkedés keretében elszámolható.

⁹ A HEP illeszkedés a támogatási kérelem benyújtásakor elvárás (jogszállási kötelezettség minden önkormányzat számára). Az ITS vagy településfejlesztési terv és ASZP illeszkedését legkésőbb az 1. mérőföldkö teljesítéséig szükséges igazolni.

kizárólag a település integrált területén történhetnek meg, az elkülönült telepen, kolónián bontási munkák támogatottak.

- 9) A jelen Felhívás 2.1.1 I. pontjában felsorolt lakófunkciós tevékenységek az akcióterületen belül kizárólag a jogosultságot adó szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett és kiegészítő jogosultsági területen valósulhatnak meg attól függetlenül, hogy az akcióterület kijelölésre kerülhet jelen Felhívás mellékleteként található módszertan szerint nagyobb területen is.
- 10) A projekt hatására nem növekedhet a lakások száma az akcióterületen. (Kivételt jelent, ha a település méretéből adódóan a beavatkozási helyszín az akcióterületen belül kerül kijelölésre.)
- 11) Amennyiben lakófunkció bontására, megszüntetésére kerül sor, minden esetben kötelező a lakók, bérlők számára a projektben biztosítani a lakhatást. A lakófunkció bontásának, megszüntetésének indoklását és a lakók, bérlők számára biztosítandó lakhatást a megvalósíthatósági tanulmányban szükséges bemutatni.
- 12) A fejlesztésnek illeszkednie kell a település hatályos rendezési tervéhez, ezért – amennyiben releváns – legkésőbb a projekt műszaki-tartalmi előkészítésének végéig (az 1. mérföldkő teljesítéséig) gondoskodni kell a településrendezési terv módosításáról. Az illeszkedési megfelelésről az illetékes települési vagy állami (amennyiben nincs települési) főépítésznek nyilatkoznia szükséges.
- 13) Kötelező a projekt összköltségének minimum 30%-a erejéig lakófunkciós tevékenység tervezése.**
- 14) Jelen konstrukció infrastrukturális beavatkozásai mellé kötelező a TOP_Plusz-3.1.2-21 „Szociális célú városrehabilitáció (ESZA)” című (ESZA) felhívásból úgynevezett szoft programok tervezése és támogatás igénylése az alábbi akcióterületek szerinti nagyságrendben.

- Az akcióterület szegregációval veszélyeztetett területet tartalmaz: a jelen konstrukcióban igényelt támogatás minimum 15%-a.
- Az akcióterület szegregált területet tartalmaz: a jelen konstrukcióban igényelt támogatás minimum 30%-a.
- Kiegészítő jogosultsági terület esetében attól függően, hogy a terület statisztikai mutatói alapján a szegregátum vagy veszélyeztetett terület értékeit éri el. Ettől függően a fentiek szerint legalább 15% vagy 30% az elvárás.

- 15) Elvárás, hogy jelen Felhívásra benyújtott támogatási kérelemben szereplő projekthez kapcsolódjon a TOP_Plusz-3.1.2 konstrukcióból megvalósítandó, TOP_Plusz-3.1.2-21 Felhívásra benyújtott projekt is. A TOP_Plusz-3.1.2 konstrukció támogatói döntéssel rendelkező projektjét legkésőbb a támogatási szerződés megkötéséig igazolni kell.
- 16) A jelen intézkedésből támogatható infrastrukturális tevékenységek (építési tevékenység esetén munkaterület-átadás, más szolgáltatások esetén a szerződés hatálybalépése) megkezdhetőségének feltétele a TOP_Plusz-3.1.2 intézkedésének keretében támogatható ESZA típusú tevékenységek előzetes elindítása. A lakosság felzárkózásának előkészítése, a változásokra való felkészülés időtávja és a partnerségi tervezés lebonyolítása minimum 6 hónap. Lakhatási mobilizáció esetén elvárás, hogy az érintett családok/személyek esetében a költözést megelőzően minimum 6 hónapos felkészítő szociális munkára kerüljön sor.

Továbbá a TOP_Plusz-3.1.2 intézkedés keretében támogatható ESZA típusú tevékenységeket legalább az infrastrukturális tevékenységek fizikai befejezését (műszaki átadás-átvétel, más szolgáltatás esetén a teljesítés napja) követő 6 hónapig kötelező tervezni (legalább közösségfejlesztő programelemet és szociális munkát).

- 17) Elvárás, hogy a fejlesztés nem irányulhat az alacsony státuszú lakosság kiszorítására, illetve nem okozhatja az ott élő háztartások lakhatásának elvesztését sem a terület felértékelődése, sem egyéb ok következtében. (Nem értendő ide az akcióterületen élő, felkészült egyének/családok beavatkozási helyszínre költözése.)
- 18) Az akcióterületen élő célcsoport személyek projekt keretében történő mobilizációja csak a település közigazgatási határán belül támogatott, és nem járhat a célterület szegregációs mutatójának romlásával, kivéve a projekt keretében történő kiköltözés hatásait. továbbá nem eredményezheti a célterület szegregációval veszélyeztetett területté vagy szegregátummá válását.
- 19) Kötelező az MT részeként a módszertani iránymutatásoknak megfelelő megfizethetőségi és mobilitási terv elkészítése, melyben be kell mutatni az akcióterületen nem legális lakhatással

rendelkezők státuszának rendezése érdekében tervezett intézkedéseket. Továbbá a projektben részt vevő szociális bérlakásokba költözők vagy jelenleg is ott élők esetében a bevételek és kiadások tervezése által megoldási lehetőségek kidolgozása is szükséges annak érdekében, hogy a jobb lakhatási körülmények közé kerülők hosszú távon se szoruljanak ki a magasabb költségekkel járó, de jobb lakhatási körülmények közül.

- 20) Az önkormányzatnak legalább a fenntartási időszak végéig szóló határozott idejű vagy határozatlan idejű lakásbérleti szerződést kell kötnie az érintett családokkal, azzal a lehetséges feltétellel, hogy a nem rendeltetésszerű használat, illetve a tartozás felhalmozás bérleti szerződésbontást von maga után (kivéve az akcióterületenként kialakított szolgálati lakást).
- 21) A fenntartási időszak végéig az újonnan kialakított (vásárolt, épített, felújított) lakásokba kizárólag a korábban is a szegregátumban/szegregációval veszélyeztetett és kiegészítő jogosultsági területen élők kerülhetnek (kivéve az akcióterületenként kialakított szolgálati lakást).
- 22) Engedélyezett az akcióterületen belüli lépcsőzetes mobilizációja is. Ebben az esetben nem feltétlenül azon családokat kell integrált lakókörnyezetbe költöztetni, amelyeknek a házáat, lakását az önkormányzat megvásárolja/lebontja/funkciót vált, de minden, a projektben résztvevő személy lakhatását kötelező megoldani olyan módon, hogy a korábbihoz képest a lakhatási körülményei javuljanak.
- 23) A programban az akcióterületen belül költözők esetében a minimum félkomfortos lakás biztosítása szükséges, míg az integrált lakókörnyezetbe történő költözés esetén a beavatkozási helyszínén a komfortos lakás az elvárás.
- 24) Semmilyen körülmények között sem kerülhet sor új zárványok létrehozását vagy kialakulását eredményező beavatkozások támogatására, még akkor sem, ha az infrastrukturális ellátottság és a lakhatás jobb minőségűvé válik a fejlesztések által (vagyis az akcióterületről kiköltöztetett családokat egyrészt nem lehet koncentráltan, egy újabb telepszerű képződményt létrehozva a település egy integrált részén összeköltöztetni, másrészt figyelemmel kell lenni az eredetileg integrált lakókörnyezetben élő alacsony státuszú népesség koncentrállódásának elkerülésére is).
- 25) A komplex programokat integrált módon szükséges tervezni és megvalósítani az érintettek (az akcióterületen élő lakosság) bevonásával, illetve az összes releváns szervezet (közfőera intézményei, civil és egyházi szervezetek) partnerségében:

A projektet támogató, a megvalósítást elősegítő szereplők (pl. helyi civilek, intézmények) részvételével úgynevezett „**támogató csoportot**” kell létrehozni, mely a kapcsolódó TOP_Plusz-3.1.2-21 ESZA felhívás esetében is betölti ezt a szerepet, amelynek tagjai szervesen részt vesznek az előkészítésben, és megvalósításban, illetve tevékenységükkel támogatják, kiegészítik azt. A támogató csoport létrehozását, tevékenységi körét és működési rendjét megfelelően kell dokumentálni. (Jegyzőkönyvek, emlékeztető, megállapodások, támogatói nyilatkozatok a Megvalósíthatósági Tanulmány /továbbiakban: MT/ iránymutatásai alapján.)

Javasolt a támogató csoportba olyan intézmény szervezet, civil szervezet bevonása, amely referenciával rendelkezik szegregátumokban, szegregációval veszélyeztetett területeken végzett korábbi, felzárkózást segítő tevékenységeiről.

- Már a program tervezése során javasolt bevonni a roma nemzetiséget képviselő szervezetet – amennyiben releváns - amely az adott településen jellemző szerepvállalás függvényében lehet a támogató csoport tagja, vagy konzorciumi partner is.
- Az akcióterületen található társasházi tulajdonban lévő lakóépület megújításokhoz kapcsolódóan szükséges a lakóközösségek támogatását biztosítani, a programban való részvételi szándékot, és annak feltételeit lakóközösségi közgyűlési határozatokban kell rögzíteni a 2003. évi CXXXIII. törvény a társasházakról rendelkezéseinek megfelelően.

A helyi partnerek (helyi önkormányzat, a szociális, család- és gyermekjóléti szolgálat, az érintett oktatási és kulturális intézmények, a védőnő és a háziorvosi szolgálat munkatársai, a területileg illetékes kormányhivatal feladatellátásában résztvevő foglalkoztatási főosztály, a helyi civil szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok, stb.) és az érintett, akcióterületen élő lakosság együtt alakítják ki az adott helyszínre vonatkozó tevékenységeket, a TOP_Plusz-3.1.2-21 Felhívás keretében Közösségi Beavatkozási Tervet dolgoznak ki.

- 26) Elvárás, hogy a helyi társadalmi kohézió erősítésére rendelkezésre álljon vagy a tervezett fejlesztés keretében létrejőjön és legalább a fenntartási időszak végéig működjön ehhez szükséges és alkalmas közösségi tér, létesítmény.
- 27) A csapadékvíz elvezetéssel kapcsolatos infrastrukturális beruházások kizárólag a vizek helyben tartásának vagy a késleltetett levezetés műszaki megoldásainak beépítésével támogatók. Kivételt jelent, amennyiben a domborzati viszonyok, a talajszerkezet vagy a magas talajvízállás miatt ez nem lehetséges. Ilyen esetben erre vonatkozóan szükséges tervezői nyilatkozatot benyújtani.
- 28) A támogatási kérelem benyújtásához szükséges elkészíteni a jelen Felhívás 13.3. fejezetében hivatkozott módszertani útmutató előírásainak megfelelő projekt-előkészítő tanulmányt.
- 29) A támogatást igénylőnek a fejlesztési elképzelés kidolgozása során kötelező a jelen felhívás 13.3. fejezetében hivatkozott módszertani útmutató előírásainak megfelelő Megvalósíthatósági Tanulmány (MT) elkészítése.
- 30) Közművek felújítását is érintő fejlesztés esetén a kérelmezőnek egyeztetnie kell az illetékes közműszolgáltatóval. Amennyiben a közműszolgáltató a projekt fenntartási időszakában felújítást/fejlesztést tervez, azt vagy időbeli átütemezéssel kell megoldania a projekt megkezdését megelőzően, vagy az eredeti állapotot (esetlegesen magasabb műszaki tartalommal) kell helyreállítani. A lefolytatott egyeztetések dokumentumait és a tervezett fejlesztések ütemezését az 1. mérföldkő teljesítésekor szükséges benyújtani.

A projekt keretében fejlesztendő út és térburkolatok esetében elvárás, hogy azok a fenntartási időszak végéig ne kerüljenek megbontásra. Ezért szükséges, hogy a tervezett közműfejlesztéseket a beruházás előtt elvégezzék, vagy később elkerüljék annak helyét.

31) Energiahatékonysági és a megújuló energia felhasználás bővítése szempontok érvényesítése:

Az energiahatékonysági és megújuló energia felhasználás kiterjesztése szempontok érvényesítése jelen Felhívás keretében átfogó követelményként kerül teljesítésre. A projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás minden tevékenység-elemének végrehajtása során érvényesíthetők az energiahatékonysági és megújuló energia alapú korszerűsítés szempontjai

- az épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése (pl.: utólagos külső hőszigetelés, nyílászárók cseréje),
- a fűtési és/vagy HMV (használati meleg víz) rendszer korszerűsítése,
- a nap alapú megújuló energia felhasználás megvalósítása/növelése révén.

A Projekt-előkészítő Tanulmányban szükséges bemutatni a tervezett energetikai célú beruházásokat, alátámasztani a tervezett korszerűsítési elemek indokoltságát. Amennyiben a fejlesztendő épület a 7/2006. (V.24.) TNM rendelet hatálya alá tartozik, a fejlesztések tervezett jövőbeli állapot szerinti megvalósulásának nyomon követhetősége érdekében legkésőbb az 1. mérföldkő benyújtásáig csatolni szükséges a kiinduló és megvalósítandó állapotra vonatkozó energetikai tanúsítványokat. Ebben az esetben kizárólag a tanúsítványban feltüntetett, javasolt korszerűsítési tevékenységek támogathatók. Amennyiben az épület nem tartozik a 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet hatálya alá, a tervezett energetikai korszerűsítések indokoltságáról a tervező nyilatkozatát szükséges benyújtani az 1. mérföldkőig.

Amennyiben a fejlesztéssel (felújítással, átalakítással, bővítéssel, új építéssel) érintett épület az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik, úgy arra vonatkozóan a rendeletben foglalt előírások, továbbá az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet fejlesztés időpontjában hatályos szabályozása alkalmazandók.

A projekttel érintett épületen végrehajtott infrastrukturális beruházás jogszabályi előírásoknak való megfelelését tervezői nyilatkozattal szükséges alátámasztani a 2. mérföldkőig.

Napelem telepítéshez kapcsolódó szabályok *(jelen szempont nem érvényes a szociális célú naperőmű és az energiaközösség tevékenység megvalósítására vonatkozóan)*:

- legfeljebb háztartási kiserőmű (HMKE) méretű, maximum 50 kVA névleges teljesítőképességű beruházás támogatható,
- az inverter kimenő teljesítménye nem haladhatja meg a szolgáltató által jóváhagyott csatlakozási dokumentációban szereplő engedélyezett csatlakozási teljesítményt,
- az inverter kimenő teljesítményét legfeljebb 20%-kal haladhatja meg a beépített napelemek összesített névleges teljesítménye.

- 32) Azbesztmentesítés: Amennyiben a beruházással érintett épület/épületrész szórt azbesztet tartalmaz, úgy a támogatást igénylő számára kötelező a szórt azbeszt mentesítés elvégzése, amelynek költsége elszámolható a projektben. A szórt azbeszt mellett az épületszerkezetek egyéb azbeszttartalmú anyagainak mentesítése nem kötelező elvárás, azonban javasolt és elszámolható a projekt költségvetésében.
- 33) Közös használatú, vagy nem támogatható tevékenységeknek helyt adó helyiségek, épületrészek, egyéb építési munkák költségeinek **arányosítása**:

Amennyiben a beruházással érintett ingatlan helyet ad jelen Felhívás keretében fejleszteni kívánt szolgáltatáson túl egyéb tevékenységeknek, az alábbi módon szükséges az építési és kapcsolódó projektelőkészítési és szolgáltatási költségeket arányosítani:

- A közös használatú, mindkét funkcióhoz kapcsolódó ingatlanrészekre (pl.: külső homlokzat, tető, külső tér, fűtésrendszer) jutó kivitelezési költségek elszámolhatóak a Felhívás szerint támogatott tevékenység(ek) helyiségeinek/helyiségeinek alapterülete szerint, tehát az elszámolható, támogatható épületrész, és a nem elszámolható épületrész nettó alapterületének (m²) arányában.
- Közös használatú helyiségre, épületrészre jutó elszámolható költség számítása (közös helyiségek figyelembe vétele nélkül):

$$\frac{\text{támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}{\text{támogatható+nem támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}$$

Pl.: támogatható helyiség: 30 m², nem támogatható helyiség: 50 m², közös helyiség: 20 m².
Közös helyiségre jutó elszámolható költség: $30/(30+50)=0,375$, a közös használatú helyiségre jutó költség 37,5%-a számolható el.

- A m² alapú arányosítás nem vonatkozik a fejleszteni kívánt tevékenység végzéséhez szükséges, jogszabály vagy hatóság által előírt, adott tevékenységhez kötelezően kapcsolódó fejlesztésekre.
- Az arányosítás minden építéshez közvetlenül kapcsolódó egyéb releváns költség tekintetében kötelezően alkalmazandó, beleértve a projektelőkészítés (pl.: tervezési díjak), és a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások (pl.: műszaki ellenőrzés) költségeit is: ezek a költségek jelen Felhívás keretében a fenti százalékos arálynak megfelelően számolhatóak el.

A fenti módszertan alapján szükséges az épületeket érintő építési tevékenységek mellett az egyéb építési munkák arányosítása is, amennyiben releváns (pl.: kerítés építés, udvarrendezés, parkoló építések).

- 34) **Ingatlankiváltás**: Amennyiben a projekt megvalósítása során ingatlankiváltásra kerül sor, akkor vizsgálni szükséges a kiváltással érintett épületek jövőbeni sorsát. Amennyiben a kiváltott ingatlan hasznosítása során – esetleges értékesítésből, bérbe adásából, más módon történő hasznosításából – bevétele keletkezik, úgy azzal a projekt részletes kidolgozása során készülő költség-haszon elemzésben számolni szükséges.
- 35) Amennyiben az akcióterületi fejlesztés következtében felhagyottá válik egy ingatlan, azt kötelező hasznosítani vagy elbontani. Hasznosítás esetén annak tervezett módját a Megvalósíthatósági Tanulmányban szükséges bemutatni.
- 36) Növényfelület rekonstrukciója, élőhelyek és biodiverzitás növelése: a beavatkozás során javasolt őshonos és/vagy a klímaváltozásnak megfelelő növények telepítése, több szintes, adaptív társulások létrehozása.

37) A közbiztonsági és közlekedésbiztonsági tevékenységekhez kapcsolódó **térfigyelő rendszerek kialakítása során irányadóak** a jelen Felhívás mellékleteként megtalálható MT módszertani útmutatóban megfogalmazott irányelvek.

38) Speciális szempontok kerékpárforgalmi létesítmény építése, kijelölése, kialakítása, felújítása esetén:

- Kerékpárforgalmi létesítménykialakítása, építése, kijelölése vagy felújítása az alábbiak szerint támogatható:
 - 2000 egységjármű/nap átlagos napi forgalmat el nem érő forgalmú útszakaszon gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárforgalmi létesítmény építése nem támogatható. Gépjárműforgalomtól elválasztott kerékpárút építését a gépjármű és a kerékpáros forgalom nagyságának a (forgalomszámláláson alapuló) bemutatásával szükséges igazolni, az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírás szerint.
 - Egyoldali kerékpárút vagy gyalog- és kerékpárút tervezése esetén:
 - a. Be kell mutatni, hogy miért nem valósítható meg az irányhelyes kerékpáros közlekedés kialakítása a közút területén, és az milyen alternatív beavatkozást és költséget jelentene (tervezői indoklás és alternatíva bemutatása, költségbecslés);
 - b. Egyoldali vezetés esetén a lehető legtöbb ponton biztosítani kell a szemközti oldalon található forgalomvonzó létesítmények elérését. Továbbá igazolni kell, hogy a beavatkozás után a kerékpáros közlekedés feltételei nem lesznek rosszabbak a kiinduló állapothoz (minden irányba biztosítottá válik a kerékpáros kapcsolat, nem létesülnek kerékpárosok számára kétirányban nem járható egyirányú utcák, a továbbvezetések egyértelműen jelöltek, stb.).
 - c. Elválasztott vagy elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút kialakítása esetén be kell mutatni a kerékpáros és a gyalogos forgalom nagyságát, és a várható forgalomnagyságoknak megfelelő burkolatszélességű és típusú létesítményt szükséges tervezni, kiépíteni. A gyalogos és kerékpáros forgalom elválasztásánál az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírásnak kell megfelelni.
 - d. Önálló – közúttól elválasztott - létesítmény építése esetén baleseti elemzést szükséges készíteni a baleseti gócpontokról, és az elemzésnek megfelelő forgalomtechnikai beavatkozást szükséges megvalósítani.
 - Kizárólag az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírásnak megfelelő, az ütügyi műszaki előírás szerint indokolt kerékpárforgalmi létesítmény kialakítása (építése, kijelölése) vagy a hivatkozott UME előírásainak fejlesztést követően megfelelő létesítmény felújítása támogatható. Amennyiben a létesítmény paraméterei feltételekkel sem hozhatóak összhangba az Ütügyi Műszaki Előírásban foglaltakkal, a tervezett költség a projektből törlésre kerül.
 - Kerékpárforgalmi létesítmény építése, kijelölése, felújítása esetén be kell mutatni a település meglévő és távlatilag tervezett kerékpárforgalmi útvonalhálózatát minimum térképi mellékletként, a főbb tervezett irányok, kibocsátó- és célállomások jelölésével, a beruházásnak ezen nyomvonalakhoz szükséges illeszkednie.
 - Kerékpárforgalmi létesítmény fejlesztését is tartalmazó, támogatást elnyert projekt záró beszámolójához csatolni szükséges a Kerékpárút Nyilvántartó Rendszerhez (KeNyi) szükséges adatszolgáltatást. Az adatszolgáltatás összeállításához, és benyújtásához szükséges információk, formanyomtatványok a www.kertam.hu honlapon (dokumentumok menüpont alatt a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ (KKK) által üzemeltetett honlap) találhatók.
 - A projekt keretében kizárólag az e-UT 03.04.13:2019 „Kerékpározható közutak tervezése” c. Ütügyi Műszaki Előírásnak megfelelő kerékpár parkolók, támaszok és tárolók kiépítése, továbbá jelenleg az ütügyi műszaki előírásnak nem megfelelő parkolók, támaszok és tárolók UME paraméterek szerinti korszerűsítése támogatható.

39) Lakáson belüli nyílt égésterű fűtési, vízmelegítési mód esetén a felelős tervező és a kéményseprő-ipari szolgáltató nyilatkozatát a megfelelő égéstermék elvezetéséről és a levegő utánpótlásáról csatolni szükséges a műszaki dokumentációhoz.

- 40) A projektelőkészítés során szükséges az akcióterületi lakosság infrastrukturális munkákba történő bevonásának lehetőségét megvizsgálni és bemutatni (lakosok végzettsége, szakértelme és a tervezett munkák, valamint jogi és közbeszerzési szempontok alapján) és a lehetőségekhez mérten bevonni őket a megvalósításba.
- 41) A program megvalósításának időtávja: maximum 60 hónap.
- 42) Nyilvánosság biztosítása,
- 43) Fenntartás, működtetés biztosítása

Elvárás, hogy a projekt adatlapon vagy a megvalósíthatósági tanulmányban kerüljön bemutatásra a megvalósítás utáni fenntartás, működés és működtetés biztosítása, amelynek legalább az alábbiakra ki kell térnie:

- a) Szükséges röviden bemutatni, hogy a támogatást igénylő milyen szervezeti és műszaki erőforrásokkal rendelkezik a fejlesztés min. 5 éves fenntartásának biztosításához.
- b) Pénzügyi oldalról kérjük a várható fenntartás általános és tartós forrásainak karbantartási, pótlási, javítási költségek és azok tervezett pénzügyi fedezete biztosításának rövid bemutatását.
- 44) Projekt adatlapon bemutatandó szakmai mutatók: A támogatási kérelem benyújtásakor a projekt szakmai-műszaki tartalma alapján rendelkezésre álló legfrissebb adatokat szükséges figyelembe venni a projekt szempontjából releváns mutatók kitöltésekor. Amennyiben a projekt előkészítése során, annak szakmai tartalma módosul, úgy szükséges a lenti mutatókra tett vállalások felülvizsgálata. A mutatók módosításához szankció nem kapcsolódik.

Amennyiben a projekt szegregátumból, szegregációval veszélyeztetett, kiegészítő jogosultsági területről történő mobilizációt tartalmaz, az alábbi feltételek teljesítése is releváns:

- 45) Kiköltözéssel érintett beavatkozási terület csak az akcióterülettel érintett város közigazgatási határán belüli integrált területeken jelölhető ki.
- 46) A projekt keretében lehetőség van a felkészített családok a település integrált lakókörnyezetébe történő mobilizációja szociális bérlet, lakás építése/vásárlása/kialakítása/felújítása által, a szegregátumban, szegregációval veszélyeztetett és kiegészítő jogosultsági területen a lakhatásra nem alkalmas lakóépületek megszüntetésével, bontásával, funkcióváltásával összekapcsolva, amelynek célja az akcióterület népességszámának csökkentése és ezáltal az integráció erősítése.

Amennyiben több generáció él együtt a szegregált területen található lakásban úgy lehetőség van a lakás megszüntetésétől eltekinteni, amennyiben az integrált területre történő mobilizáció egyben a generációk szétválasztását is jelenti.

- 47) A költözésbe kizárólag a költözés időpontja előtt legalább 1 évvel életvitelszerűen szegregátumban/szegregációval veszélyeztetett/kiegészítő jogosultsági területen élők (illetve időközben oda születők) vonhatóak be. Az életvitelszerű ott tartózkodást lakcímkártya hiányában a jegyző igazolhatja.
- 48) Tilos az akcióterületről kiköltözők integrált lakókörnyezetben történő összeköltözése:
- családi házas övezetben maximum két fizikailag közvetlen egymás mellett lévő helyrajzi számon együttesen maximum 8 fő költözhet. Amennyiben egy család létszáma (szülők, gyerekek) meghaladja a 8 főt, úgy a család költözése 8 fő felett is támogatott. Minden további költöző lakhelye között legalább fizikailag 3 helyrajzi számnak kell lennie;
 - társasházi környezetben a társasház lakásszámának függvényében 5 lakásonként maximum 1 lakásba, maximum 7 fő, de lépcsőházanként összesen maximum 2 lakásba összesen 8 fő költözhet. Amennyiben egy család létszáma (szülők, gyerekek) meghaladja a 7 főt, úgy az egész család 1 lakásba költözése 7 fő felett is támogatott, amennyiben a lakás mérete megfelel az 50) alpontban meghatározott feltételnek. Amennyiben a család létszáma eléri a 8 főt, úgy az érintett lépcsőházba további költözés nem támogatott.

- 49) A tulajdonviszonyokat mind az akcióterület, mind a beavatkozási helyszín vonatkozásában a PET-ben, de legkésőbb az MT-ben kérjük bemutatni. A beavatkozási helyszín esetében lehetséges, hogy

a támogatást igénylő a támogatási kérelem benyújtásakor nem tudja megnevezni a megvásárolandó/építendő/felújítandó lakások pontos helyszínét. Ez esetben az PET-ben a beavatkozási helyszínt utcákkal határolt területként kell bemutatnia, és igazolni az integrált lakókörnyezet meglétét. A projektmegvalósítás során, ha a támogatást igénylő konkretizálja a mobilizáció pontos helyszínét, a tranzakció lebonyolítása előtt a KSz-hez kell benyújtania jóváhagyásra az adás-vétel, valamint a lakás és fejlesztés paramétereit (integrált lakókörnyezet, m², költözők száma, vételár, tervezett költségek).

50) A beavatkozási helyszín esetében a lakás hasznos alapterületének teljesítenie kell a költözők száma szerinti alábbi kritériumot:

- 1 fő esetén minimum 30 m²
- 2 fő esetén minimum 30 m²
- 3 fő esetén minimum 35 m²
- 4 fő esetén minimum 40 m²
- 5 fő esetén minimum 48 m²
- 6 fő esetén minimum 55 m²

Minden további költöző esetén +5 m²/fő hasznos alapterületet kell biztosítani.

51) Annak érdekében, hogy a kiköltöző és egyúttal új helyszínre beilleszkedő családoknak a projektben legyen nyomon követése, a beilleszkedésük segítése megtörténjen, a költözést legkésőbb a tervezett projektzárás előtt fél évvel kell végezni. Amennyiben az integrált lakókörnyezetbe történő mobilizáció a családban élő gyermeket iskolaváltással érinti, kötelező az ütemezés során erre tekintettel lenni. Vagyis tanévkezdéskor szükséges átíratni a gyermeket az új iskolába, még akkor is, ha a költözés fizikailag addig nem valósul meg. Ettől eltekinteni csak abban az esetben lehet, amennyiben az így körzetessé váló iskola - szemben a korábbi iskolával - szegregált iskola, akkor nem támogatandó a körzetes iskolába való átíratkozás.

52) A projektben nem lehetséges integrált lakókörnyezetben új lakás vásárlása/építése, amennyiben az önkormányzat tulajdonában jelenleg is vannak alkalmas szociális bérlakások, melyek integrált lakókörnyezetben helyezkednek el, megfelelnek a kritériumoknak, nem lakják azokat és kérelem sincs folyamatban az igénybevételekre. Az önkormányzat szociális bérlakás állományát az MT-ben be kell mutatni.

53) A szegregátumban/veszélyeztetett területen/kiegészítő jogosultsági területen élő tulajdonos lakását a támogatást igénylő csak abban az esetben vásárolhatja meg, ha a tulajdonos, mint célcsoport részt vesz a projektben, egyéni fejlesztési tervvel érintett, és vállalja a költözést amennyiben szükséges.

54) Az integrált lakókörnyezetbe vagy akcióterületen belül költözők és a támogatást igénylő közötti megállapodás feltételei egyéniek, azonban az alábbi szempontok érvényesítése kötelező:

- a projektben részt vevő magánszemélynek nyilatkoznia kell arról, hogy a Felhívás feltételeit és célját megismerte.
- vállalja az együttműködést az integráció céljának elérésében az önkormányzattal, konzorciumi partnerekkel és a TOP_Plusz-3.1.2-es konstrukciójában biztosított szociális munkással.
- nem köthető olyan bérleti szerződés, amely eredményeként a költözők a fenntartási időszak alatt kiszorulnak a projektben létrehozott/felújított szociális bérlakásból.

55) Szociális célú naperőmű, illetve energiaközösség kialakítását és működését támogató mintaprojekt megvalósítása során alkalmazandó szakmai feltételek.

I. Általános feltételek:

- Új energiaellátó rendszer esetében alkalmazható támogatott technológia: kizárólag PV napelem rendszer. Nem támogatható olyan projekt, melyben a villamos erőművi egység(ek) összes névleges teljesítőképessége eléri vagy meghaladja az 500 kW-ot.
- Megújuló energiát hasznosító rendszerek kiépítése, bővítése csak abban az esetben támogatható, ha azok a fejlesztéssel érintett terület/közösség energiaellátását a fajlagos üvegházhatású gáz kibocsátás csökkentése mellett érik el.

- A tervezés és megvalósítás, üzemelés során az érintett helyi levegőszennyezettségi mérték (immisszió) nem növekedhet.
- A termelt villamos energia felhasználása: közvetlen felhasználásként a szociális bérlakásokban, illetve szervezeti és műszaki konstrukciótól függően (szociális célú naperőmű) a többlet villamos energia piaci értékesítése kizárólag az akcióterületen elhelyezkedő önkormányzati tulajdonú és fenntartású intézmények, illetve kizárólag a fejlesztéssel érintett akcióterületen belüli, jogosultságot adó szegregált területen élő hátrányos helyzetűek számára a lakhatási és rezsi költségeinek csökkentésére használható fel,
- A tervezés és megvalósítás során legkésőbb az I. mérőföldkő időpontjáig a Projekt-előkészítő Tanulmányban be kell mutatni azon szakmai megalapozó információkat, melyek részletezik:
 - a fejlesztés eredményeivel érintett szereplők számára megcélzott és megvalósuló környezeti, gazdasági és szociális közösségi előnyöket,
 - minimálisan a fenntartási időszak végéig szóló, rászorultsági alapon történő kiválasztás/csatlakozási lehetőség objektív módszertanát és feltételeit,
 - a mintaprojekt eredményeként megvalósuló kiserőmű, illetve energiaközösség jogi, szervezeti, működtetési, termék/szolgáltatási struktúráját,
 - felhasználói/tagi kör részletezése (például területek, közösségek, intézmények, épületek, lakások, rászoruló),
 - a felhasználók/tagok számára elérhető szolgáltatások, a szakmai-műszaki háttér, szakmai paraméterek és leírások (pl. műszaki rendszer, struktúra ismertetése, a felhasználók számára rendelkezésre bocsátandó villamos teljesítmény, hőmennyiség, stb.).

II. Szociális célú naperőmű mintaprojekt kialakítása

A tevékenység keretében elszámolható szakmai költségek:

- Tervezéshez, engedélyeztetéshez kapcsolódó költségek,
- Napelem rendszer létesítéséhez szükséges műszaki és jogi alapkövetelmények teljesítéséhez kapcsolódó költségek (pl. belső hálózat építés, mérőhelyek kialakítása, szabványosítás költségek, teljesítménybővítés),
- Napelemek és tartóelemeik beszerzése és telepítése, statikai szakvélemény alapján épület tetőszerkezet érintett teherhordó elemeinek megerősítése, a helyi villamos rendszerhez illetve a hálózathoz való csatlakozáshoz szükséges elemek beszerzése,
- Legfeljebb a telepített kiserőmű(vek) összesített névleges villamos teljesítményével megegyező teljesítményű, prémium szolgáltatásokat nem nyújtó akkumulátoros tárolóegység kialakítása a megtermelt megújuló alapú villamos energia átmeneti tárolása érdekében.
- A belső csatlakozáshoz elengedhetetlenül szükséges hálózatfejlesztés kiépítésének költségei, megtermelt villamos energiát mérő és rögzítő eszközök, beleértve a feltöltős/prepaid mérők beépítését és okosmérési rendszer kialakítását.
- A termelt villamos energia eljuttatása az energiaellátásba bevonni kívánt épületekhez való kapcsolódási pontokig és/vagy a szolgáltatói villamos hálózati csatlakozási pontig, a csatlakozási pont kialakításával.
- Az ellátott infrastruktúra energiafogyasztásának-termelésének mérésére és intelligens vezérlésére szolgáló menedzsment rendszer kialakítása (smart grid központ hardver szoftver elemei) vagy az ahhoz való csatlakozás/kapcsolódás kialakítása.
- A megújuló alapon termelt villamos energia felhasználásához kapcsolódóan a fa- és szénfűtéshez képest a légszennyezettséget csökkentő, környezetkímélő elektromos fűtőpanelek/infrafűtés kiépítése kizárólag a fejlesztéssel érintett akcióterületen belüli, jogosultságot adó szegregált területen élő hátrányos helyzetűek által lakott, önkormányzati tulajdonú bérlakások fűtésére.

III. Energiaközösség kialakítását és működését támogató mintaprojekt megvalósítása

Jelen tevékenység keretében támogatható kizárólag a napelem alapú energiatermeléshez és felhasználáshoz kapcsolódó működési forma létrehozása, mely elősegíti a megújuló energiaforrások felhasználásának kiterjesztését és ezen keresztül segíti a fejlesztéssel érintett

akcióterületen belüli, jogosultságot adó szegregált területen élő hátrányos helyzetűek, illetve az akcióterületen elhelyezkedő önkormányzati tulajdonú és fenntartású intézmények rezsiköltségeinek csökkentését.

A mintaprojekt javasolt sémája szerint egy városi szegregátum területén és annak közelében az energiaközösség a tagjai számára szükséges villamos energiát, mindösszesen legfeljebb 500 kW névleges teljesítmény alatti napelemes kiserőmű(vek)kel - beleértve a HMKE méretkategóriát is - állítja elő, további részét pedig vásárolja. A projekt gazda a települési önkormányzat. A közösség tagjai egyazon településen, lehetőség szerint a helyi villamos hálózat szempontjából leginkább lokálisnak tekinthető területen helyezkednek el. Az időben változó PV termelés időszaki kiegyenlítését akkumulátoros tároló berendezés segítheti, ami a napelemes erőművel azonos hálózaton üzemel, erőmű-egységet képezve.

Alapvető cél, hogy az energiaközösség által helyben megtermelt villamos energiát a tagok (illetve a rászoruló) alacsony költséggel, közvetlenül és helyben használják fel. Emellett a későbbiekben lehetséges lehet a nyitott tagság elve alapján új belépő tagok fogadása, így például nonprofit szervezetek az ingatlanjaikon meglévő vagy telepítésre kerülő HMKE napelemparkokkal csatlakozhatnak a közösséghez.

Az energiaközösség méretét és összetételét - ide értve a területi elhelyezkedést, a tagok számát, a tagok jellegét - úgy kell megválasztani, hogy a mintaprojektből levonható következtetések alkalmasak legyenek nagyobb léptékű tervezési, szabályozási koncepció és szakmai elemzések megalapozására.

Nem megengedett olyan projektjavaslat megvalósítása, amelyben területileg elkülönült települések közötti energiaközösség megvalósítását (is) tervezik.

Szakmai adatszolgáltatás:

A támogatási kérelem benyújtásakor a projekt tervezett tartalma alapján szükséges a szakmai adatszolgáltatás kitöltését elvégezni. Amennyiben a projekt előkészítése során, annak szakmai tartalma módosul, úgy szükséges a lenti mutatókra tett vállalások felülvizsgálata. Önmagában a szakmai adatszolgáltatás módosításához, értékük csökkentéséhez szankció nem kapcsolódik.

	Szakmai adatszolgáltatás megnevezése	Mértékegység
1	Integrált területen felújítással, korszerűsítéssel érintett szociális bérlakás száma	db
2	Integrált területen új építésű szociális bérlakás száma	db
3	Integrált területen vásárolt lakások száma	db
4	Szegregátumban vagy szegregációs területen korszerűsített szociális bérlakások száma	db
5	Kiegészítő jogosultsági területen korszerűsített szociális bérlakások száma	db
6	Fejlesztéssel érintett szegregátum száma	db
7	Fejlesztéssel érintett szegregációval veszélyeztetett terület száma	db
8	Fejlesztéssel érintett kiegészítő jogosultsági terület	db
9	Akcióterületen belül költöző családok száma	db
10	Integrált területre költöző családok száma	db
11	Szegregátumban vagy szegregációs területen korszerűsített többlakásos társasházakban a beruházással érintett lakások száma	db
12	Kiegészítő jogosultsági területen korszerűsített többlakásos társasházakban a beruházással érintett lakások száma	db
13	Akcióterületen elbontott lakások száma	db
14	Kialakított, felújított szociális blokkok száma	db
15	Közösségi célt szolgáló tevékenységgel érintett épületek száma	db
16	Közbiztonsági funkciót szolgáló eszközök száma	db
17	Foglalkoztatást elősegítő funkciót szolgáló ingatlan száma	db
18	Kialakított közösségi kertek száma	db
19	Udvarrendezéssel érintett területek száma	db

	Szakmai adatszolgáltatás megnevezése	Mértékegység
20	Felszámolt illegális hulladéklerakók száma	db
21	Felújított közterek, parkok, játszóterek, zöldfelület felülete	m ²
22	Közlekedési- és közlekedésbiztonsági fejlesztések	db
23	Megvalósított IKT fejlesztési tevékenységek száma	db
24	Kora-gyermekkori, gyermekkori és formális oktatáson kívüli fejlesztéshez és oktatáshoz kapcsolódó ingatlanok száma	db
25	Kiépített közművek hossza	km
26	Becsült éves ÜHG-kibocsátás csökkenés	Ft/tonna CO ₂ egyenérték
27	Szociális célú naperőmű és energiaközösség által előállított megújuló alapú villamos energiával ellátott középületek és lakások száma	db
28	Fűtés elektrifikáció eredményeként korszerűsített középületek és lakások száma	db
29	A megújulóenergia-termelési kapacitás növekedése (villamos)	MW
30	Előállított összes megújuló energia (villamos)	MWh/év
31	Akadálymentesítéssel érintett épületek száma	db

Ha a projekt műszaki, szakmai tartalma csökken, ezzel arányosan csökken a támogatási összeg is. (Részletesen lásd: Korm. rendelet 157. §)

2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások

1. Általános elvárások

A táji, természeti, környezeti értékek védelmével, a klímaváltozás elleni küzdelemmel, az esélyegyenlőséggel, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos követelmények, más néven horizontális követelmények érvényesítése az Európai Unió fejlesztéspolitikájának kötelező eleme. A kiemelt célok és követelmények részletes ismertetése megtalálható az „ÁÚF 21-27” 11. fejezetében.

A horizontális cél megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenység következtében felmerült költség elszámolható.

A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak is:

- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó európai uniós és hazai környezetvédelmi és esélyegyenlőségi előírásokat, jogszabályokat, a „jelentős károkozás elkerülését célzó”¹⁰ elővigyázatosság elvét betartani, a projekt által érintett területen a védett környezeti, természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba¹¹ ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projekt végrehajtása során a Fogytékossággal élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban alkalmazni. A projektek végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat – többek között akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – biztosítani kell;
- A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a kedvezményezett esélytudatosságot fejezzon ki: ne közvetítsen szegregációt, csökkentse a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

¹⁰ Jelentős károkozás elkerülését célzó elv: a támogatott fejlesztés nem sérti jelentősen az (EU) 2019/2088 rendelet 9. cikkben meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való átállás; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) sem.

¹¹ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

2. Témaszpecifikus elvárások:

Esélyegyenlőség érvényesítése

- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény értelmében a közszolgáltatásokhoz¹² (pl. közhatalmi, önkormányzati tevékenységek, oktatási, közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, tudományos, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, sport-, ifjúsági, foglalkoztatási, közlekedési, ügyfélszolgálati szolgáltatás, ellátás, illetve tevékenység) való egyenlő esélyű hozzáférés követelményét be kell tartani. Ennek részeként a közszolgáltatásokhoz kapcsolódó fejlesztéseket az egyetemes tervezés alapelvét figyelembe véve¹³ komplex akadálymentesítést elvégezve kell végrehajtani (építmények mindenki által használható részeinek, közhasználatú tereinek akadálymentessége, az információkhoz való hozzáférés és kommunikáció)^{14,15}.
- Ha a támogatást igénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.
- Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény 63. §-nak megfelelően.

Akadálymentesítés:

Közszolgáltatást¹⁶ végző, közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító épület/épületrész érintettsége esetében:

a) Épület bővítése, felújítása, átalakítása esetén a beruházásnak az alábbi, akadálymentesítési követelményeknek kell megfelelni:

Biztosítani szükséges:

- **az intézményhez, szolgáltatáshoz kapcsolódóan legalább egy akadálymentes parkolót,**
- **az épület főbejáratának vagy egy másik bejárat akadálymentesítését (elérési útvonal biztosításával),**
- **legalább egy akadálymentes mosdó kialakítását (elérési útvonal biztosításával):** Amennyiben az épület műszaki-fizikai adottságai miatt az akadálymentes mellékhelyiség a földszinten nem alakítható ki, úgy azt egyéb épületszinten kell kialakítani. Ebben az esetben meg kell oldani az épületszintek közötti akadálymentes közlekedést is. Az akadálymentes mellékhelyiség földszinten történő kialakíthatóságának műszaki-fizikai akadályairól rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő által kiadott indokolást kell benyújtani.
- **projektarányos akadálymentesítést:** Ez festés/mázolásnál a vakok és gyengén látók érdekében, a megfelelő színkontrasztok kialakítását jelenti (nyílászáró tokszerkezeteinek falfelülettől és/vagy ajtólaptól eltérő színű mázolása). Elektromos hálózat teljes felújításánál pl.: a helyiségek kapcsolóit a mozgáskorlátozottak számára elérhető magasságba kell áthelyezni.

A tervezés és megvalósítás során kötelező az OTÉK akadálymentesítés szempontjából releváns előírásainak betartása.

¹² A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4.§ f) értelmében

¹³ További információ: <http://www.etikk.hu>

¹⁴ További információ:

- Pandula András (szerk.): Segédlet a közszolgáltatásokhoz és egyéb szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés. Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhatalmi Nonprofit Kft, Budapest, 2015 (https://fszk.hu/wp-content/uploads/2015/11/Seg%C3%A9dlet_2015_v2.pdf)

- Farkasné dr. Gönczi Rita - Szőke József: Komplex kisokos a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosításához. NFSZK Nonprofit Kft., Budapest, 2019 (<https://fszk.hu/kiadvany/komplex-kisokos/>)

¹⁵ 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről

¹⁶ A közszolgáltatás fogalmába a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. 4. § f) pontjában megadott meghatározások mindegyike beleértendő.

Az előírások betartásához és a kivitelezéshez ajánlásként a Felhívás mellékletét képező „Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez” c. dokumentum nyújt segítséget.

Az akadálymentesítés részleges kialakítása kizárólag az alábbi esetekben lehetséges:

- amennyiben a műszaki adottságok alapján nem megfelelően biztosítható a fejlesztés akadálymentes kialakítása. Erről a rehabilitációs környezettervező szakmérnöknek/szakértőnek és tervezőnek együttesen szükséges nyilatkoznia.
- az országos műemléki védelem, vagy műemléki jelentőségű területen, illetve műemléki környezetben elhelyezkedő épületek esetén. Továbbá az általános hatáskörű építési igazgatás által kiadott építési engedélyben foglaltak szerint a helyi védelem alatt álló objektumok esetében. (Tervezői nyilatkozat műemléki védelemről)
A fenti esetekben is törekedni kell az akadálymentesítésnek legalább részleges, az örökségi értékek sérelme nélkül elérhető szintű megvalósítására. A részletesebb szabályokat a jelen Felhívás mellékletét képező „Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében” című dokumentum tartalmazza.

b) Új építés esetén teljeskörű (nem projektarányos) komplex akadálymentesítést kell megvalósítani.

Az építési-műszaki tervdokumentáció akadálymentesítés szempontjából releváns részének az OTÉK előírásainak kell megfelelni.

c) Bővítés, felújítás, átalakítás és új építés esetén egyaránt csak olyan projektjavaslatok valósíthatók meg, amelyek építési dokumentációja és/vagy építési engedélyezési tervdokumentációja, illetőleg az alapján, az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős vagy végleges és végrehajtható építési engedélye megfelel a hatályos OTÉK előírásainak. Az építési szabályoknak való megfelelést az építésügyi hatóság által kibocsátott jogerős vagy végleges és hatályos építési engedély bizonyítja. Nem engedélyköteles építési tevékenység esetében tervezői nyilatkozat benyújtása szükséges arra vonatkozóan, hogy a projekt nem engedélyköteles és megfelel a hatályos OTÉK előírásainak.

d) Rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő bevonása szükséges az alábbiak szerint:

- A tervezés során a műszaki dokumentumok részeként akadálymentesítési tervfejezetet szükséges benyújtani.
- A kivitelezés végén nyilatkozatot szükséges benyújtani az akadálymentesítés megvalósulásáról a projekt záró beszámolóban.

Klímaváltozás elleni küzdelem:

Amennyiben a projekt megvalósítása során Ön tervez infrastrukturális vagy ingatlan beruházást, amely legalább ötéves várható élettartamú, akkor Önnek a tervezés során figyelembe kell vennie, hogy a projekt várható üvegházhatásúgáz-kibocsátása/elnyelése mennyire számottevő, továbbá fel kell mérnie a projekt éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási potenciálját, és biztosítani kell, hogy a projekt ellenálló legyen az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben! Ezért a támogatási kérelem összeállítása során vizsgálnia kell a projekt megvalósításával összefüggő fő éghajlatváltozási kihívásokat, a projekt helyszínén várható energiafelhasználás-változást, a klímavédelmi törekvésekhez való illeszkedést, valamint be kell mutatnia, milyen módon tervezi lebonyolítani az Európai Parlament és a Tanács 2021/1060 rendeletének 73. cikk (2) bek. j) pontja alapján elvárt éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot. A támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtásakor a Projekt Előkészítő Tanulmány (PET) vonatkozó fejezetében részleteznie szükséges az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat megalapozását az abban részletezett szempontok szerint. A vizsgálat eredményét csatolnia kell a támogatási kérelemhez, az ún. Éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot megalapozó dokumentumban. Az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatot a projekt előkészítésével párhuzamosan kell elvégeznie és annak dokumentációját az 1. mérföldkőig kell benyújtania. Az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat elvégzéséhez 2021-2027 közötti támogatási időszakra az „Útmutató az infrastrukturális projektek éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatának elvégzéséhez” (röviden: Klímareziliencia Útmutató) c. dokumentum nyújt segítséget (<https://www.palyazat.gov.hu/tmutat-az-infrastrukturilis-projektek-ghajlatvltozsi-rezilienciavizsglatnak-elvegzshez-2021-2027>).

3.A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?

Nem, a támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül, ezért a támogatást – szerződés szerinti projektmegvalósítás esetén – nem kell visszafizetni.

3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?

A projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége az adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletben található.

3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás minimum és maximum összege a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében olvasható.

A támogatás maximális mértéke az Európai Unióval elszámolható összköltség 100 %-a, a 2.2. fejezetben állami támogatással érintett tevékenységek tekintetében pedig az alábbi intenzitást kell alkalmazni:

A csekély összegű támogatás

A támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek 100 %-a.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés

A támogatás maximális mértéke az elszámolható költség 100%-a, figyelemmel az alábbiakra is:

- a) Az ellentételezés összege évente és feladatonként a közlekedés és a közlekedési infrastruktúra, valamint a következő pontok kivételével nem haladhatja meg a 15 millió eurónak megfelelő forintösszeget. Amennyiben az ellentételezés összege a megbízás időszaka alatt változik, úgy az éves összeget a megbízási időtartamra tervezett ellentételezés éves összegeinek átlagaként kell kiszámítani.
- b) Közszolgáltatások nyújtásának ellentételezése egészségügyi ellátást, adott esetben sürgősségi betegellátást végző kórházak számára. (A fő tevékenységekhez közvetlenül kötődő kiegészítő tevékenységek végzése – különösen a kutatás területén – nem akadályozza ezen pont alkalmazását).

Ebben az esetben a 15 millió eurós értékhatárt nem kell alkalmazni.

- c) Szociális szükségleteket kielégítő közszolgáltatások nyújtásának ellentételezése a következő területeken: egészségügy és hosszú távú gondozás, gyermekgondozás, munkaerőpiacra való belépés és visszatérés, szociális lakáshoz juttatás, továbbá a sérülékeny társadalmi csoportok gondozása és társadalmi befogadása.

Ebben az esetben a 15 millió eurós értékhatárt nem kell alkalmazni.

- d) Közszolgáltatás nyújtásának ellentételezése olyan szigeteket érintő légi és tengeri járatok esetében, amelyek átlagos éves utasforgalma a közszolgáltatással való megbízást megelőző két pénzügyi évben nem haladta meg a 300 000 főt.

Ebben az esetben a 15 millió eurós értékhatárt nem kell alkalmazni.

- e) Közzolgáltatás nyújtásának ellentételezése olyan repülőterek és kikötők esetében, amelyek átlagos éves utasforgalma a közzolgáltatással való megbízást megelőző két pénzügyi évben nem haladta meg repülőterek esetében a 200 000, kikötők esetében a 300 000 főt.

Ebben az esetben a 15 millió eurós értékhatárt nem kell alkalmazni.

A támogatás éves átlagos összege vagy az utasforgalom fent meghatározott értékének túllépése esetén a közzolgáltatásért járó ellentételezést előzetes jóváhagyás céljából be kell jelenteni az Európai Bizottság részére.

Megújuló energia termeléséhez nyújtott beruházási támogatás

A támogatás maximális mértéke az elszámolható költség:

- a. **45%-a:**
- aa) Ha a környezetvédelmi beruházási költség a beruházás összköltségén belül külön beruházásként vagy egy már működő létesítmény új, jól azonosítható többletkomponenseként meghatározható.
 - ab) Ha az elszámolható költség az aa) pont szerint nem határozható meg, a támogatott beruházás költségének és egy, a támogatás hiányában hitelt érdemlően megvalósítható hasonló, kevésbé környezetbarát beruházás költségének a különbsége számolható el.
- b. **30%-a,** ha kisméretű létesítmény esetén nem létezik az ab) pont szerinti hasonló, kevésbé környezetbarát beruházás.
- c. **100%-a,** ha a támogatást egyértelmű, átlátható és megkülönböztetés-mentes kritériumok alapján kidolgozott valódi versenyeztetésen alapuló, megkülönböztetés-mentes, valamennyi érdekelt vállalkozás részvételét lehetővé tevő ajánlattételi eljárás keretében nyújtják. Ha az ajánlattételi eljárás korlátozott költségvetése miatt nem részesülhet valamennyi ajánlattevő támogatásban, a támogatás kizárólag az ajánlattevők ajánlatának megfelelően nyújtható, a későbbi tárgyalás lehetőségének kizárásával.

4. A PROJEKTVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA

4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?

A támogatási kérelem benyújtása előtt megkezdett projekthez is igényelhet támogatást, ha azt a kérelem benyújtásáig fizikailag még nem fejezte be.

További részletes szabályozást az "ÁÚF 21-27" 8.6. fejezetének 1. alpontja tartalmaz.

Ha Ön a támogatási döntés kézhezvétele előtt már megindítja a közbeszerzési eljárást, be kell tartania a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket is.¹⁷

4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?

Mikor minősül befejezettnek a projekt?

Fizikailag akkor befejezett a projekt, ha valamennyi támogatott tevékenység megvalósult a támogatási szerződésben/támogatói okiratban (a továbbiakban együtt: támogatási szerződés) és a felhívásban meghatározott feltételek szerint. A projekt fizikai befejezésének napja tehát az a nap, amikor az utolsó támogatott tevékenység megvalósul.

Pénzügyileg akkor befejezett a projekt, ha fizikailag befejezett, és a megvalósítás során keletkezett bizonylatok - szállítói kifizetés esetén az előírt önrész szállítók részére történő - kifizetése megtörtént.

¹⁷ Lásd: Korm. rendelet Közbeszerzési eljárások ellenőrzése c. fejezete

További részletes szabályozás az "ÁÚF 21-27" 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

Mennyi idő alatt kell fizikailag befejezni a projektet?

A projekt fizikai befejezésére a megkezdésétől számított 60 hónap áll rendelkezésre.

További részletes szabályozás az „ÁÚF 21-27” 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

A záró kifizetési kérelem benyújtásának határideje a projekt fizikai befejezését követő 60 nap, de legkésőbb 2029. június 30.

5. MÉRFÖLDKÖVEK, INDIKÁTOROK

5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?

A mérföldkö a projekt megvalósítása szempontjából jelentős időpont, amelyhez a projekt megvalósítása révén elért szakmai vagy műszaki eredmény kapcsolódik, vagy az elérendő eredmény egy jól körülhatárolható fejlesztési szakasza lezárul. Egy adott mérföldkőhöz ezen túlmenően meg kell tervezni az adott mérföldkövel bezárólag várhatóan elszámolni kívánt költségek kumulált mértékét is.

Ha az ön által tervezett projekt egy évnél hosszabb (a projekt megkezdésétől számítva a fizikai befejezés több mint 12 hónap) vagy a projektben kettőnél több támogatható tevékenység szerepel, 2 mérföldkövet kell tervezni. Az utolsó mérföldkövet a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára kell megtervezni.

Mindkét betervezett mérföldkö teljesítését alátámasztó dokumentumokkal kell igazolni.

1. mérföldkö: A projekt szakmai-műszaki előkészítésének lezárása. legkésőbb a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított 18. hónap utolsó napjáig. A mérföldkö teljesítéséhez az alábbi dokumentumok csatolása szükséges:
 - Megvalósíthatósági Tanulmány és mellékletei (MT)
 - Költség-haszon elemzés (amennyiben releváns és nem az MT része)
 - Integrált Településfejlesztési Stratégia vagy településfejlesztési terv (amennyiben nem csatolta a támogatási kérelemhez vagy azóta módosult)
 - TEF-fel való egyeztetésről szóló jegyzőkönyv és lehetőség szerint emlékeztető
 - Együttműködési megállapodás a TEF-fel
 - Teljes műszaki dokumentáció
 - Jogerős építési/létesítési engedélyek, nem engedélyköteles tevékenységek esetében a tervező vagy hatóság erről szóló nyilatkozata
 - Rendezett tulajdonviszonyokat igazoló dokumentumok
 - Tervezői indoklások (amennyiben releváns)
 - Tervezői és kéményseprő-ipari nyilatkozat a megfelelő égéstermék elvezetésről és levegő utánpótlásról (amennyiben releváns)
 - Országos közút érintettsége esetén az előzetes egyeztetések lefolytatásának dokumentumai (a megfelelő támogatást igénylői kör meghatározása érdekében)
 - Horizontális szempontok érvényre jutását bemutató dokumentum, ideértve az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat dokumentációja (amennyiben nem a Megvalósíthatósági Tanulmány része)
 - Ingatlanvásárlás esetén: a támogatásból megvásárolni kívánt ingatlanról szóló hivatalos értékbecslés minősített értékbecslőtől (amennyiben releváns)
 - Likviditási terv (amennyiben releváns)

- 700 millió Ft feletti összköltségű projektek esetében költség-haszon elemzés elkészítése a Felhívás 6.2 pontban meghatározottak alapján.
- Önerő nyilatkozat (amennyiben releváns)
- Amennyiben korábban támogatott projekthez is kapcsolódik a fejlesztés akkor pontos, tevékenység szintű lehatárolás bemutatása.
- Árajánlatok:
 - A nem közbeszerzés köteles költségtételek alátámasztására 1 darab árajánlat, vagy műszaki terv/műszaki leírás.
 - A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatók hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).
 - Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés.
 - Személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelemmel együtt benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről.

2. mérföldkő: A projekt fizikai befejezése.

A mérföldkövek dátumának tervezése során kérjük, vegye figyelembe, hogy Korm. rendelet az irányító hatóság jogosult a támogatási szerződéstől elállni, vagy a szerződés felbontását kezdeményezni, ha

- a támogatási szerződés megkötésétől - területi kiválasztási eljárásrendben támogatott projekt, illetve olyan kiemelt projekt esetén, amelyre a Korm. rendelet 41. Fejezete (A projektfejlesztés) szerint kötöttek szerződést, a szerződésben meghatározott határidőtől - számított tizenkét hónapon belül a támogatott tevékenység nem kezdődik meg és a megvalósítás érdekében harmadik féltől megvásárolandó szolgáltatásokat, árukat, építési munkákat legalább azok tervezett összértékének 50%-át elérő mértékben - esetleges közbeszerzési kötelezettségének teljesítése mellett - nem rendeli meg, vagy az erre irányuló szerződést harmadik féllel nem köti meg, vagy
- a támogatási szerződés megkötésétől - területi kiválasztási eljárásrendben támogatott projekt, illetve olyan kiemelt projekt esetén, amelyre Korm. rendelet 41. Fejezete (A projektfejlesztés) szerint kötöttek szerződést, a szerződésben meghatározott határidőtől számított tizenkét hónapon belül a támogatás igénybevételét a kedvezményezett érdekkörében felmerült okból nem kezdeményezi, kifizetési kérelem benyújtásával a megítélt támogatás legalább 10%-ának felhasználását nem igazolja és késedelmét ezen idő alatt írásban sem menti ki.

5.2. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?

A támogatási kérelemben az alábbi táblázatban szereplő indikátor vállalása kötelező, amennyiben az az adott projekt szempontjából releváns.

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ¹⁸	Azonosító	Része-e a műszaki-szakmai tartalomnak (Igen/Nem)	Célérték tervezése szükséges (Igen/Nem)
Az új vagy korszerűsített szociális	ERFA	fő	Közös kimeneti	RCO65	igen	igen

¹⁸ Közös kimeneti, közös eredmény, OP-kimeneti, OP-eredmény.

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ¹⁸	Azonosító	Része-e a műszaki-szakmai tartalomnak (Igen/Nem)	Célérték tervezése szükséges (Igen/Nem)
lakások kapacitása						

Indikátor neve: Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása

Indikátor definíciója: Az újonnan épített vagy korszerűsített szociális lakások létesítményeiben elszállásolható személyek maximális száma. A szociális lakhatás a kormányzati szervek vagy nonprofit szervezetek által az alacsony jövedelmű vagy különleges ellátási igényű személyek számára nyújtott szolgáltatás.

Indikátor számítási módja: Az újonnan épített és a korszerűsített szociális lakások létesítményeiben elszállásolható személyek számának összege.

Indikátor igazolásának módja: Önkormányzati nyilatkozat az új és a korszerűsített szociális lakásokban élő lakosokról.

A támogatási szerződésben/okiratban vállalt indikátor tervértékének csökkenése

Ha Ön a támogatási szerződésben vállalt tervértéket csökkenti, a műszaki, szakmai tartalom csökkenésére vonatkozó rendeleti szabályozást alkalmazzuk,¹⁹

A támogatási szerződésben vállalt indikátor alulteljesítése

A támogatás összegét csökkentjük, ha a támogatási szerződésben meghatározott indikátor teljesítése a célérték elérésének vállalt időpontjában nem éri el a célérték 75%-át. A támogatás csökkentésének aránya megegyezik az indikátor célérték 75%-a és az indikátor teljesítésének százalékos mértéke közötti különbséggel²⁰.

6. PROJEKTVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

6.1. Mire nem kapható támogatás?

A 2.1. pontban meghatározott tevékenységeken kívül más tevékenység nem támogatható.

Így például nem támogatható:

- A projekt megvalósítása során magántulajdonú ingatlanok bontása, átalakítása, bővítése, felújítása, korszerűsítése vagy építése, illetve fűtőkorszerűsítés esetén a magántulajdonú ingatlanokban fűtőtest csere;
- Köztéri műalkotások építése, felújítása;
- Kereskedelmi szálláshely-fejlesztés;
- Temető fejlesztése;
- A projekt céljaihoz nem kapcsolható eszközbeszerzés;
- Buszpályaudvar épületeinek fejlesztése;

¹⁹ Korm. rendelet 156. §.

²⁰ Korm. rendelet 160.§.

- g) Olyan programok/beavatkozások, melyek nem szolgálják a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózását, beilleszkedését;
- h) A családok akcióterületről történő kiköltözése során azok összeköltözése az integrált lakókörnyezetben;
- i) Az akcióterületen új lakás építése (kivéve 2.1.1 II. a) alpont). Kivételt jelent, ha a település méretéből adódóan a beavatkozási helyszín az akcióterületen belül kerül kijelölésre, mivel a teljes település területét magában foglalja az akcióterület.²¹⁾
- j) Gépjárműbeszerzés;
- k) Közintézmények infrastruktúrájának fejlesztése (pl. közoktatási-, egészségügyi intézmények, Kormányhivatalok), a 2.1.2 pontban felsoroltak kivételével,

6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?

Ön, mint kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. Az ezzel kapcsolatos követelményeket a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei Plusz” c. útmutató és az Arculati Kézikönyv Plusz” tartalmazza.

Az EU Közös rendelkezésekről szóló 2021/1060/EU rendeletének (a továbbiakban CPR) 73. cikkének teljesítése céljából a pályázatoknak biztosítani kell a következő elvárásokat:

- Bizonyítható a projekt társadalmi hasznossága, megfelelő ár-érték aránya.
- Csak a megvalósuláshoz szükséges mértékű támogatást kap, túl-támogatás nem történik.
- A fejlesztési projekt keretében létrehozott eszközök működtetése, a szolgáltatási színvonal pénzügyileg fenntartható.

A vonatkozó európai uniós jogszabályoknak való megfelelés érdekében a projektek előkészítése és a kiválasztási eljárás során alá kell támasztani a projekt társadalmi hasznosságát, ár-érték arányát. Ennek érdekében a **pályázat benyújtásakor csatolandó PET-ben:**

- Be kell mutatni a problémákat, hiányokat, amelyekre választ jelent a tervezett fejlesztés. Szükséges felmérni az igényeket, amelyek a fejlesztendő infrastruktúra/ szolgáltatás létrejöttét, kapacitását alátámasztják.
- Az így meghatározott projekt célokról be kell mutatni kapcsolódásukat az OP céljaihoz, valamint a vonatkozó európai, országos, regionális, valamint helyi stratégiákhoz.
- Annak érdekében, hogy megállapítható legyen, hogy a projektben megvalósítandó beavatkozás céljának elérésére a választott megoldás az optimális a teljes költséget és a hatásokat összevetve, szövegesen kell indokolni, hogy miért az adott műszaki megoldás került kiválasztásra, azt milyen kiválasztási logika, további vizsgálat előzte meg.

A támogatás mértékének indoklásához és a fenntarthatóság bizonyításához a **pályázat benyújtásakor a PET-ben be** kell mutatni a következőket:

- A kért támogatás összege a projekt megvalósításához feltétlenül szükséges. Ezt röviden meg is kell indokolni állami támogatási szabály esetén a releváns szabály előírásainak megfelelően. Egyéb esetben az indoklás térjen ki különösen arra, hogy a beruházás fenntartása során a képződő

²¹ A Felhívás 2. sz. mellékleteként megtalálható MT útmutató 3.2 pontja alapján a beavatkozási helyszínt alapvetően az akcióterületen kívül kell kijelölni. Amennyiben a település méretéből adódóan kizárólag az akcióterületen belül jelölhető ki a beavatkozási helyszín, annak alapos indoklása szükséges bemutatva azt is, hogy az akcióterületen kívül miért nem található költözésre alkalmas integrált környezet.

bevételek milyen mértékben nem nyújtanak fedezetet a működési költségekre, a beruházáshoz szükséges forrásgyűjtésre.

- A projekt pénzügyi fenntarthatósága biztosított a projekt teljes élettartama alatt. Indoklásban ki kell emelni, hogy a bevétellel, költségmegtakarítással nem fedezett működési (üzemeltetési és pótlási) költségek finanszírozása hogyan történik, pl. milyen központi költségvetési, önkormányzati költségvetési forrás biztosítja a finanszírozásukat.

Az **1. mérföldkőre** a 700 millió Ft-nál nagyobb elszámolható költségű projekteknel a CPR előírásainak való megfelelés érdekében **az alábbiak bemutatása csatolandó:**

- Közgazdasági értékeléssel kell igazolni a projekt társadalmi hasznosságát, megfelelő ár-érték arányát.
 - Ha a projekt olyan stratégiához illeszkedik, amely társadalmi hasznosság értékelése (költség-haszon elemzés, költséghatékonyság elemzés, többszemponútú értékelés) alapján rangsorolta a projekteket és a projekt megvalósítását tartalmazza, akkor projekt szinten külön elemzés nem szükséges a változatelemzésről és a kiválasztott projektről, elegendő csak a releváns stratégia mentén röviden elmagyarázni:
 - A projekt célja megalapozott, illeszkedik a stratégiához, nettó társadalmi hasznot hoz létre?
 - A projektben megvalósítani javasolt megoldás eléri a célt, ez a leghatékonyabb megoldás-e a cél eléréséhez?
 - A megoldás költségei reálisak-e?
- Ennek az elvárásnak megfelelnek többek között a fenntartható városi mobilitási tervek (SUMP), a fenntartható energia- és klíma akciótervek (SECAP), Vízügyi-gazdálkodási Terv, Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia, Nemzeti Energiastratégia, Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, NEKT (Magyarország Nemzeti Energia és Klímate terve), Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030.
 - A fentiek szerinti stratégia hiányában projekt szinten szükséges a változatelemzést, illetve a kiválasztott változat közgazdasági értékelését elvégezni. Ennek módszertanát az Európai Bizottság közgazdasági értékelési útmutatója, a Vademecum²² valamint az Útmutató a projektek közgazdasági és pénzügyi értékeléséhez és további releváns magyar CBA útmutatók tartalmazzák. Ennek megfelelően:
 - ahol lehet és az az egyszerűbb, teljes közgazdasági költség-haszon (CBA) elemzés elvégzése
 - egyszerűsített CBA elvégzése, ha a költségek és hasznok csak nagyvonalú, nem teljeskörű becslése lehetséges
 - Költség-hatékonyság elemzés (Cost Effectiveness Analysis, CEA), ha a hatásokat csak naturáliában lehet meghatározni, így a sorbarende zés alapja az egységnyi hatás költsége.
 - Legkisebb költség elemzés (Least Cost Analysis, LCA): Amennyiben a projektek ugyanarra az eredményre vezetnek a leghatékonyabb választás egyszerűen a legkisebb költségű változat kiválasztását jelenti
 - Többszemponútú értékelés (Multi-Criteria Analysis, MCA): a fejlesztések költségei, hatásai, kockázatai és lehetőségei számszerűsített vagy kvalitatív formában meghatározásra kerülnek, majd fontosságuk szerint súlyozzák őket, amellyel meghatározásra kerülhet egy összesített pontszám és ez alapján egy rangsor.
- Az előző pontban bemutatott útmutatók alapján szükséges a pénzügyi elemzést elvégezni a szükséges mértékű támogatás és a pénzügyi fenntarthatóság alátámasztása érdekében.

A megvalósítás helyszíne a kevésbé fejlett régiók vonatkozó terület-specifikus melléklet szerinti megyéjének a települései, kivéve Budapest és a megyei Integrált Területi Programokban meghatározott azon városok és várostérségek közigazgatási területe, amelyek a TOP_Plus z-1.4 intézkedés (Fenntartható Városfejlesztés) keretében jogosultak támogatási kérelmet benyújtani.

²² Economic Appraisal Vademecum 2021-2027, General Principles and Sector Applications, European Commission, 2021

A tervezett fejlesztések, projektek integrált módon, városi jogállású települések akcióterületein valósulhatnak meg, amelyeket a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában (ITS) vagy településfejlesztési tervében nevesíteni szükséges.

Az intézkedés keretében fejlesztendő akcióterületnek a támogatási kérelem benyújtásakor legalább egy, a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. mellékletében foglalt kritériumoknak megfelelő szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett vagy kiegészítő jogosultsági területet tartalmaznia kell a következők szerint.

Azon települések esetében, amelyek területén található szegregált terület, ott először a szegregált terület/területek rehabilitációját szükséges biztosítani. Ezt követően, illetve ezzel egy időben valósulhat meg a szegregációval veszélyeztetett és kiegészítő jogosultsági területek rehabilitációja. Amennyiben a településnek nem az összes szegregátumára koncentrálódik a fejlesztés, a rehabilitációba bevont szegregált területtel közvetlen fizikai kapcsolatban levő szegregációval veszélyeztetett terület bevonható a rehabilitációba.

Amennyiben a város több területet, több projekt keretében, időben egymással párhuzamosan kíván fejleszteni, úgy arra lehetősége van, azzal a feltétellel, hogy a szegregációval veszélyeztetett és kiegészítő jogosultsági területek fejlesztésére vonatkozóan csak akkor köthető meg a támogatási szerződés, amennyiben minden szegregátum esetében ESZA és ERFA típusú rehabilitációs projekt már legalább hatályos támogatási szerződéssel rendelkezik. (Ilyen esetben a projekt adatlapon kérjük bemutatni, hogy a város szegregátumain milyen szociális városrehabilitációs projektek állnak megvalósítás alatt vagy tervezettek.)

A szegregált, illetve a szegregációval veszélyeztetett terület lehatárolása szegregációs mutató alapján történik, a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömböket szükséges kiválasztani, amelyekre együttesen jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek. A tömb népszámlálási célra létrehozott, általában közterületek és/vagy természetes és mesterséges tereptárgyak (pl. vasútvonal, autópálya nyomvonala, vízfolyás partja), valamint rácshálós térinformatikai megoldás eredményeképpen kialakított, településen belüli kisterületi egység.

A szegregációs mutató határértékei településtípusonként (KSH, 2011. évi népszámlálási adatok alapján):

Településtípus	Szegregált terület, amelynél a szegregációs mutató értéke	Szegregációval veszélyeztetett terület, amelynél a szegregációs mutató értéke
Járasszékhely város	nagyobb egyenlő, mint 35%	nagyobb egyenlő mint 30%, de kisebb mint 35%
2000 főnél népesebb város	nagyobb egyenlő, mint 35%	nagyobb egyenlő mint 30%, de kisebb mint 35%
2000 főnél kisebb város	nagyobb egyenlő, mint 50%	nagyobb egyenlő mint 40%, de kisebb mint 50%

Szegregátumnak, szegregációval veszélyeztetett területnek, valamint kiegészítő jogosultsági területnek azok az egybefüggő területek tekintendők, amelyek megfelelnek a fenti mutatóknak, és a terület lakónépességének száma **eléri az 50 főt**.

Kiegészítő jogosultsági területek: azon területek, amelyek nem egyeznek meg a város szegregátum, ill. szegregációval veszélyeztetett területeivel, azonban a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján cím szerinti egyedi vizsgálattal kimutatható összefüggő, legalább 50 fő lakónépességű, a szegregációs mutató valamelyik határértékének megfelelő terület. Ebben az esetben erre vonatkozóan a KSH igazolást ad ki, amelyet a támogatási kérelemhez csatolni szükséges. Az egyedi cím szerinti vizsgálattal a szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek pontosíthatók (szűkíthetők vagy bővíthetők), ill. előfordulhatnak így kimutatható új jogosult területek is.

A KSH igazolás ilyen esetekben térképi lehatárolást nem tartalmaz, így azt szükséges a támogatási kérelem mellékleteként a támogatást igénylőnek bemutatnia.

Szegregációs mutató: legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül. A két kritériumnak *együttesen (vagyis személyenként)* szükséges teljesülnie.

A fejlesztés által érintett akcióterület lehet a szegregátum / szegregációval veszélyeztetett / kiegészítő jogosultsági területnél nagyobb, amennyiben ezen területek egészét magában foglalja, továbbá a bővítés szakmailag indokolt és igazoltan szolgálja a fejlesztés célját.

A megvalósítás helyszíne a kevésbé fejlett régiók vonatkozó terület-specifikus melléklet szerinti megyék a városi jogállású települései, kivéve a megyei jogú városok területe.

Akcióterületi jogosultság igazolása: kötelező a Projekt-előkészítő Tanulmány (PET) mellékleteként a 2011-es népszámlálási adatokon alapuló, a KSH által kiadott igazolást csatolni. Külterületek és kiegészítő jogosultsági területek esetében a térkép csatolása nem elvárás, mivel általában a KSH ezen területekre nem készít ilyet.

Tanoda és Roma Lány Program megvalósítására csak olyan település részesülhet támogatásban, mely állandó lakónépességének a száma a 2019. évi KSH adatok alapján 10 000 fő feletti valamint a település a 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet 2. melléklet besorolása alapján: Kedvezményezett járásban, Fejlesztendő járásban, Komplex programmal fejlesztendő járásban, Regionális szempontból kedvezményezett járásban található.

Biztos Kezdet Gyerekház megvalósítására csak olyan település részesülhet támogatásban, mely település a 105/2015. (IV.23) Korm. rendelet 2. melléklet besorolása alapján Kedvezményezett település, a településen nem működik Biztos Kezdet Gyerekház, sem központi költségvetésből, sem EFOP forrásból valamint a település állandó lakónépességének a száma a 2019. évi KSH adatok alapján 10 000 fő feletti.

6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?

Ha a projektben tervezett beszerzésre a közbeszerzési jogszabályok vonatkoznak, közbeszerzést kell lefolytatni. Ennek vizsgálata és a szükséges eljárás lefolytatása – az egybeszámítási szabályok figyelembe vételével - az Ön feladata és felelőssége.

Részletes tájékoztatás az "ÁÚF 21-27" 9. fejezetében olvasható.

6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?

Csak akkor folyósítható támogatás, ha a fejlesztésbe vont ingatlan tulajdonviszonyai megfelelnek az „ÁÚF 21-27” 7. fejezetében foglaltaknak. A megfelelést igazoló dokumentumot a támogatási szerződés megkötéséig kell csatolni.

6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?

A biztosítéknyújtással kapcsolatos részletes szabályozást az "ÁÚF 21-27" 6. fejezete tartalmazza.

6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?

Az Alapjogi Charta felsorolja azokat az alapvető jogokat, amelyeket az Európai Uniónak és a tagállamoknak az uniós jogszabályok végrehajtása során tiszteletben kell tartaniuk. Az Alapjogi Charta megtalálható a <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2012/326/02&from=HU> és a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon is.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert legfontosabb jogok, szabadságok és elvek érvényesítését a projektek tervezése és végrehajtása során is biztosítani kell. Ezért kérjük, hogy a projekt tervezése és végrehajtása során fokozott figyelmet fordítson Alapjogi Chartában rögzített alapjogok érvényesítésére, bizonyosodjon meg arról, hogy tervezett projektében az alapjogok nem sérülnek, azok érvényesítése biztosított.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a Korm. rendelet rendelkezései alapján, ha az Alapjogi Chartában szereplő jogok és alapelvek valamelyike a támogatott projektek végrehajtása során sérülne, a hazai intézményrendszer gondoskodni fog az erre irányuló panasz benyújtásának lehetőségéről és a panasz kivizsgálásáról. Az Alapjogi Charta alapelveiről, a panasz benyújtásának lehetőségéről részletes információkat az Általános Útmutató a Felhívásokhoz c. dokumentum tartalmaz.

6.7. Hogyan kell az adatokat gyűjteni ESZA+, illetve MMIA támogatás esetén?

Nem releváns.

6.8. A projekt megvalósítása után milyen kötelezettségeim lesznek?

Ön vállalja, hogy a projekt megvalósítás befejezésétől számított 5 évig, a projekt megfelel az alábbi feltételeknek:

- a) az infrastruktúra valamely elemében kizárólag olyan tulajdonosváltás következhet be, amelynek eredményeként egy cég vagy közszférabeli szervezet jogosulatlan előnyhöz nem jut;
- b) a művelet jellegében, célkitűzéseiben vagy végrehajtási feltételeiben olyan lényeges változás nem következik be, amely veszélyezteti az eredeti célkitűzéseket.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a projektben létrehozott vagyon a záró projektfenntartási jelentés elfogadásáig csak az irányító hatóság előzetes jóváhagyásával és a támogatási jogviszony szempontjából releváns kötelezettségek átvállalásával, átruházásával idegeníthető el, adható bérbe, illetve terhelhető meg.

Ha Ön ezeket a kötelezettségeket nem teljesíti, akkor szabálytalansági eljárás indulhat Ön ellen. A szabálytalansági döntés a támogatás visszafizetését is elrendelheti.

7. ELSZÁMOLHATÓSÁG

7.1. Mennyi előleg igényelhető?

Utófinanszírozású tevékenységekre Ön támogatási előleget igényelhet. Az igényelhető támogatási előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás:

- a) 25%-a, de természetes személy, mikro-, kis- és középvállalkozás, civil szervezet, egyházi jogi személy, nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett esetén legfeljebb 500 000 000 Ft,
- b) 100%-a a lenti feltételek teljesülése esetén

A támogatási előleg mértéke abban az esetben 100 %, ha Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, térségi fejlesztési tanács, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, közvetlen vagy közvetett többségi önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság, köztisztület vagy közalapítvány kedvezményezett, és

b1) a fizetési számláit az Áht. alapján a Kincstárban köteles vezetni vagy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatás kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik, vagy

b2) az Ön részére a megítélt támogatás összege nem éri el az 50 000 000 Ft-ot.

A b1) és b2) pont nem teljesülése esetén a felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás 25%-a.

Ha Ön költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, térségi fejlesztési tanács, helyi önkormányzat, kedvezményezett, akkor Ön részére támogatási előleg akkor folyósítható, ha benyújtotta az adott naptári évre vonatkozó projektszintű likviditási tervet, és azt jóváhagyásra kerül.

A likviditási terv sablonja a www.palyazat.gov.hu oldalon található meg. A likviditási tervre vonatkozó további szabályokat a Korm. rendelet 252. §-a tartalmazza.

Ha Ön az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával rendelkező kedvezményezett, akkor a támogatási előleget vissza kell fizetnie, ha nem nyújt be kérelmet időközi kifizetésre a támogatási előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja,

Ha Ön az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával nem rendelkező kedvezményezett, akkor a támogatási előleget vissza kell fizetnie, ha nem nyújt be a kifizetett támogatási előleg legalább 60%-ával megegyező mértékű kérelmet időközi kifizetésre a támogatási előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja. (Rendeltetésszerű a felhasználás, ha az időközi kifizetési kérelem az ellenőrzési szempontoknak megfelel és az elszámoló bizonylatok egy részét vagy egészét az irányító hatóság jóváhagyta.)

Ha Ön állami támogatásban részesül, az előleg folyósításától számított három éven belül el kell számolnia az előleggel.

A Kbt. hatálya alá tartozó beszerzésnél, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén Önnek a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben biztosítania kell a szállító részére a szerződés - tartalékkeret nélkül számított - elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékű előleg igénylésének lehetőségét.

Ha Ön közszféra szervezet, akkor szállítói finanszírozás alkalmazása esetén

- a) a Kbt. hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárás,
- b) a Kbt. 9. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti beszerzés

eredményeként kötött szerződésben biztosítania kell a szállító részére a szerződés – tartalékkeret nélküli – elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénybevételének lehetőségét.

Ha Ön közszféra szervezet, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a Korm. rendeletben foglaltak alapján fordított áfa-előleg igénybevételére is jogosult.

Önnek a szállítói előleg 50 %-ával legkésőbb a szállítói szerződés szerinti ellenszolgáltatás elszámolható összege 50 %-át meghaladó teljesítésekor haladéktalanul el kell számolni.

A szállítói előleget visszaköveteljük, ha Ön nem nyújt be időközi kifizetési kérelmet a szállítói előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja.

7.2. Mekkora önerő kell a projekthez?

A projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeit Önnek önerőből kell fedeznie.

7.3. Melyek az elszámolható költségek?

A **projekt Európai Unióval elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **projekt Európai Unióval nem elszámolható költségei**nek a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, nem elszámolható költségek vagy a nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a projekt teljes költségének, azonban nem részei a projekt Európai Unióval elszámolható összköltségének, tehát ezeket a költségeket a támogatást igénylőnek saját forrásból kell majd fedeznie.

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a projekt teljes költségét!

A támogatási kérelemben és a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni, ha a projekt tartalmaz

- olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem az arra jóváhagyott, az Európai Unióval elszámolható összköltség terhére kíván megvalósítani, vagy
- olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a támogatást igénylő saját forrásból, de a projekt részeként kíván megvalósítani.

A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása. A felhívás keretében az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

I. Projektelőkészítés költségei

Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költségei

Jogszába, hatóság, felhívás által előírt kötelező előzetes tanulmányok elkészítése:

- projekt-előkészítő tanulmány (PET) és megvalósíthatósági tanulmány (MT)
- költség-haszon elemzés
- egyéb szükséges háttérstudmányok, szakvélemények

Műszaki dokumentáció költségei

- környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat, éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat
- egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat
- műszaki tervek (engedélyezési-, kiviteli- és tendertervek), ezek hatósági díja, szakági tervek, műszaki felmérések, vizsgálatok, energetikai tanúsítvány

Közbeszerzési költségek

- közbeszerzési szakértő díja, közbeszerzési dokumentáció összeállítása, közbeszerzési tanácsadói tevékenység díja
- közbeszerzési eljárás díja

Egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség

- előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunkák
- KSH adatszolgáltatás költségei
- szükségletfelmérés, helyzetfeltárás
- társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek
- előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás (beleértve a közösségi tervezéssel kapcsolatos szakértői költségeket is, amennyiben az önkormányzat vállalja a szélesebb lakossági, érintetti bevonást)

II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek

Ingtatlan vásárlás költségei

Ingtatlan bekerülési értéke, vagy ezen belül:

- ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog megváltása
- kisajátítási terv
- értékbecslés
- ügyvédi díj
- egyéb adás-vétellel kapcsolatos költség
- vezetékjogi kártalanítás

Ingtalnvásárlás költsége a fejlesztési elképzelés keretén belül kizárólag abban az esetben számolható el, amennyiben a Felhívás 2.1 pontjában felsorolt támogatható tevékenységek valamelyikének helyszínéül szolgál.

A lehetséges kedvezményezettten kívül más szervezet ingatlánvásárlása nem támogatható.

A megvásárolt ingatlan az önkormányzati törzsvagyon részét kell, hogy képezze és a projekt fenntartási időszak végéig nem idegeníthető el.

Egyéb, ingatlanhoz kapcsolódó kártalanítási költségek

Egyéb, ingatlanhoz kapcsolódó, tulajdonszerzéssel nem járó kártalanítási költségek, pénzbeli térítések (pl. vezetékjogi kártalanítás, fennálló bérleti jog és a beruházással érintett ingatlan használatára vonatkozó jogviszony megszüntetésének költségei) elszámolhatóak, ha a projekt megvalósításához közvetlenül és elengedhetetlenül kapcsolódnak.

Terület-előkészítési költség

A terület beruházásra alkalmassá tétele érdekében végzett előkészítő munkák költségei.

Építéshez kapcsolódó költségek

Felújítás, korszerűsítés, átalakítás, bővítés, hulladékelszállítás, kármentesítés költségei, akadálymentesítés, új építés, technológiai szerelés, beüzemelés, próbaüzem, bontás,

növénytelepítés és egyéb zöldfelületi fejlesztések a Felhívás 2.1 pontjában meghatározott támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan, beleértve az azbesztmentesítés költségeit is.

Eszközbeszerezés költségei

Az eszközök beszerzése önállóan nem támogatható, csak a jelen Felhívás 2.1 pontjában felsorolt támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan, ahol az eszközbeszerezés külön nevesítésre került, és amely tevékenység esetében az eszközbeszerezés bizonyíthatóan szükséges az adott létesítmény funkciójának megfelelő működtetéséhez.

Immateriális javak beszerze (vagyon értékű jog, szoftver, egyéb szellemi termék)

Kármentesítéshez kapcsolódó műszaki beavatkozás költsége

III. Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei

Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége

Műszaki jellegű szolgáltatások költségei

- egyéb mérnöki szakértői díjak ideértve rehabilitációs szakmérnöki, energiatanúsítási szolgáltatást is
- minőség-, környezet- és egyéb irányítási rendszerekhez kapcsolódó költségek

Egyéb szakértői szolgáltatás költségei

- fordítás, tolmácsolás, lektorálás költsége
- munkaköri alkalmassági vizsgálat díja
- felmérések, kimutatások, adatbázisok, kutatások, tanulmányok készítésének költsége

Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei

Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége

- marketingeszközök fejlesztése
- rendezvényszervezés, kapcsolódó ellátási, ún. „catering” költségek, reprezentációs költségek
- egyéb kommunikációs tevékenységek költségei

Egyéb szolgáltatási költségek

- biztosítékok jogi, közjegyzői, bankköltségei
- hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek
- vagyonbiztosítás díja
- egyéb, a projekt megvalósításhoz szükséges és indokolt szolgáltatás igénybevételének költsége

IV. Projektmenedzsment költség:

Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása:

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések

Projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség:

- utazási költség
- helyi közlekedés költségei
- napi díj

Projektmenedzsmenthez igénybevett szakértői szolgáltatás díja

Egyéb projektmenedzsment költség:

- projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda, eszköz és immateriális javak bérleti költsége
- projektmenedzsmenthez kapcsolódó anyag és kis értékű eszközök költsége

V. Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)

VI. Tartalék

7.3.1. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?

Ön bizonyos költség típusokat a támogatási kérelem költségvetésébe százalékban meghatározott átalánnyként tervezhet be és számolhat el.

A százalékban meghatározott átalány vetítési alapját a következő költség típusok képezik (vetítési alap) a Felhívás 7.3. pontját figyelembe véve:

- 1) Projekt előkészítés költségei c. költségkategória Műszaki dokumentáció költségei c. költség típusa
- 2) Beruházáshoz kapcsolódó költségek c. költségkategória összes költség típusa
- 3) Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei c. költségkategória összes költség típusa, kivéve a kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége és Műszaki ellenőri szolgáltatások költsége c. költség típusa
- 4) Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát) c. költségkategória
- 5) Tartalék c. költségkategória

A vetítési alapba tartozó költség típusoknak az elszámolása valós költség alapon történik. Ez azt jelenti, hogy a fenti költség típusoknál a teljesítést pénzügyi bizonylatokkal szükséges alátámasztania.

A százalékban meghatározott átalány mértéke: 7,00%

A százalékban meghatározott átalány alapján elszámolt költség típusok (számított költségek) a Felhívás 7.3. pontját figyelembe véve:

- 1) Projekt előkészítés költségei c. költségkategória összes költség típusa, kivéve a műszaki dokumentáció költségei c. költség típusa
- 2) Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei c. költségkategória Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége és Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége c. költség típusai
- 3) Projektmenedzsment költség c. költségkategória összes költség típusa

A vetítési alapba tartozó költségek és a számított költségek közötti költség átcsoportosítás nem lehetséges. A tartalék, mint költség típus a projekt költségvetésén belül, kizárólag a vetítési alapba tartozó költségekre való átcsoportosítással használható fel.

A számított költségekbe tartozó költség típusokat a vetítési alapba tartozó költség típusoknak a fentiekben meghatározott százalékában számoljuk el és fizetjük ki, a vetítési alapba tartozó költség típusok kifizetésével együtt és azzal egyidejűleg. A számított költségek teljesítését nem szükséges pénzügyi bizonylatokkal alátámasztania. Fontos azonban, hogy a számított költségeket csak akkor fizetjük ki, ha a költségvetés tartalmaz vetítési alapba tartozó költség típusokat.

A fenti egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása kötelező. Az egyszerűsített elszámolási módok alkalmazása során a költségek felmerülését Önnek nem kell alátámasztania pénzügyi háttér dokumentumokkal (például számlával, bankszámlakivonattal, összesítővel, illetve egyéb számviteli bizonylattal), és a piaci áraknak való megfelelést sem vizsgáljuk. (Kivételek ez alól a százalékban meghatározott átalány alkalmazása esetén a vetítési alapba tartozó költség típusok) Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy Önnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a költség

felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani az irányító hatósághoz, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a projekt helyszínén / nyilvántartásában. A hazai számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat természetesen meg kell őriznie, viszont az irányító hatóság és más, uniós ellenőrző szervezetek a helyszíni ellenőrzés során sem vizsgálják ezeket.

7.4. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?

A felhívás keretében támogatott projektek költségei elszámolhatóságának kezdete: 2021.01.01. Vége: 2029. 06. 29.

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztásával kapcsolatban kérjük figyeljen az alábbiakra:

Közszolgáltatás ellentételezésére nyújtott támogatás esetén:

A működtetésre a későbbiek során odaítélendő ellentételezés megállapításakor a támogatásból megvalósított beruházás értékét is figyelembe kell venni, tekintettel arra, hogy azt a kedvezményezett nem a saját költségén valósította meg. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásból (ide értve a csekély összegű támogatást is) és az Altmark-feltételeknek megfelelő támogatásból megvalósult beruházások esetében az értékcsökkenés vonatkozásában működési támogatás nem nyújtható

A támogatás mértékét a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikke szerint kell megállapítani. A támogatás mértéke nem haladhatja meg a közszolgáltatás ellátásának nettó költségét. A nettó költség kiszámítható a 2012/21/EU bizottsági határozat szerint meghatározott költségek és bevételek közötti különbséggént. Kiszámítható továbbá a közszolgáltatási kötelezettséget teljesítő vállalkozás nettó költsége és ugyanazon vállalkozás közszolgáltatási kötelezettség nélküli nettó költsége vagy haszna közötti különbséggént. A közszolgáltató részére a 2012/21/EU bizottsági határozat alapján ésszerű nyereség adható. A projekt keretében beszerzett, az állam tulajdonába kerülő érték (eszközbeszerzés, immateriális javak értéke) nem minősül állami támogatásnak, azaz a közszolgáltatással kapcsolatban felmerült költségnek, tekintettel arra, hogy az adott eszköz tulajdonosa az állam lesz, és így az nem jelent előnyt a támogatást igénylő részére.

Megújuló energia támogatására irányuló beruházási támogatás esetén elszámolható:

A magasabb környezetvédelmi szint eléréséhez közvetlenül kapcsolódó beruházási költség számolható el.

- i. Ha a környezetvédelmi beruházási költség a beruházás összköltségén belül külön beruházásként vagy egy már működő létesítmény új, jól azonosítható többletkomponenseként meghatározható, ezen beruházás költsége számolható el.
- ii. Ha az elszámolható költség a i. alpont szerint nem határozható meg, a támogatott beruházás költségének és egy, a támogatás hiányában hitelt érdemlően megvalósítható hasonló, kevésbé környezetbarát beruházás költségének a különbsége számolható el.

Ha kisméretű létesítmény esetén nem létezik a ii. alpont szerinti hasonló, kevésbé környezetbarát beruházás, a magasabb környezetvédelmi szintet megvalósító teljes beruházási költség számolható el.

Piaci ár igazolása:

A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat, illetve a jelen Felhívás 7.5 pontjában rögzített tevékenységek esetén feltüntetett korlátokat. Piaci ár igazolása a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés esetében a közbeszerzés dokumentációjával, vagy közbeszerzési kötelezettség hiányában, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések

esetében több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatokkal történhet. Legalább három, egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlat megléte szükséges. In-house beszerzés esetén a Kedvezményezett a piaci árat az Elszámolási Útmutató in-house beszerzésekre vonatkozó elszámolhatósági szabályainak betartásával, és a nem független árajánlat mellett, három egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlattal igazolja. Az ajánlatkérést úgy kell lebonyolítani, hogy az igazolás feltételei teljesíthetők legyenek.

Nem közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén a piaci árak való megfelelés ellenőrzése céljából a támogatást igénylőnek az Elszámolási Útmutató alapján a piaci árak való megfelelést igazoló dokumentumokat legkésőbb a költség felmerülésekor kell benyújtani, amennyiben korábban nem kerültek benyújtásra. Ennek megfelelően a kedvezményezettnek legalább három részletes árajánlatot szükséges benyújtania minden releváns költségvetési tétel esetében. Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén elegendő egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés benyújtása minden releváns költségvetési tétel esetében.

Azon szerződések esetén, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a 100 000 forintot, a támogatást igénylő/kedvezményezett részéről nem szükséges a piaci ár alátámasztása, azt az irányító hatóság nem vizsgálja. A három millió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon leendő szerződéseinek esetében, melyek tervezett elszámolható költsége nem haladja meg a 300 000 forintot, az árajánlatoknak rendelkezésre kell állniuk a kedvezményezetteknek, azonban az elszámolás mellékleteként nem szükséges benyújtani, azokat a támogató helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti.

A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatóak hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).

Az árajánlatkéréseket és az ajánlatok beérkezését megfelelően dokumentálni szükséges (postai feladás bélyegzője/faxjelentés/érkeztetés/iktatás), mely a helyszíni ellenőrzések során ellenőrzésre kerül. Az alátámasztó dokumentumok (árajánlatok, kimutatások) nem lehetnek a közbeszerzés vagy beszerzés eredményeként megkötött szerződés aláírásának dátumához képest 6 hónapnál régebbiek.

Kifizetési igénylés ellenőrzése során amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a projektgazdától/ajánlatkérőtől független²³ piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják) a felmerült költségek a projekt terhére nem elszámolhatóak.

A személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelemmel együtt benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről, melynek megalapozottságát a támogató ellenőrzi. Amennyiben célfeladat kerül megállapításra a projektben elvégzendő feladatokra, úgy a célfeladat keretében megállapított bér/illetmény havi összege nem haladhatja meg az adott munkavállaló, Kedvezményezettnek, a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes bérének/illetményének havi összegét. A támogatási kérelem költségvetésében minden esetben szükséges megjelölni, hogy az adott személy foglalkoztatása milyen jogviszonyban történik majd, és részletesen kerüljön bemutatásra a tervezett költség számítási módja.

²³ Nem független az az ajánlattevő, amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseltetve jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselési, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseltetve jogosult személy, a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselési, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

Meglévő foglalkoztatott esetében az elszámolható személyi jellegű ráfordítások csak indokolt esetben (munkaidő növekedés, feladatbővülés, munkakörbővülés) és mértékben emelkedhetnek a támogatási igény benyújtását megelőző utolsó évi átlagbérhez képest.

A piaci ár bizonyítása a Kedvezményezett feladata és felelőssége. Ezáltal a projekt költségvetésének és az abban szereplő költségteleknek megfelelően részletezettnek, szakmai indoklással ellátottnak és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy a piaci áraknak történő megfelelés ellenőrizhető legyen. A költségvetés részletezettségét és bemutatását minden költségelem vonatkozásában úgy kell megtenni, hogy beazonosítható legyen a tervezett egységár, annak felosztása költség tételekre, az egység megnevezése, szakmai indoklás a mértékére vonatkozóan.

A piaci ár igazolásától eltekinteni csak az Irányító Hatóság által adott egyedi engedély alapján, a beszerzendő eszköz vagy szolgáltatás egyedi jellegének alátámasztásával lehet (pl.: hatósági árak, közüzemi szolgáltatás, vagy olyan speciális eszköz, technológia, amelyek csak egy gyártótól szerezhető be, vagy az adott eszközt, berendezést csak egy kizárólagos forgalmazó hozhatja be Magyarországra). Az ellenőrzéshez ilyen esetben biztosítani kell legalább egy referenciaárat, az alábbi források valamelyikéből (a gyártó hivatalos árlistái, katalógusai; külföldi képviselők árlistái, katalógusai; a forgalmazó által más, a kedvezményezettől független szervezeteknek adott árajánlat – amennyiben a forgalmazó ezeket rendelkezésre bocsátja).

Nem kell alátámasztani a piaci áraknak való megfelelést, ha az adott költség elszámolása egyszerűsített költségelszámolás (százalékban meghatározott átalány) keretében történt. **Ilyen esetekben alátámasztó dokumentációt sem kell biztosítani.**

A támogatást igénylő és a kedvezményezett köteles vizsgálni az ajánlattevők szerződés teljesítésére való alkalmasságát.

A projekt megvalósítás szakaszában költségvetési tételt érintő szerződésmódosítás esetén minden releváns esetben szükséges benyújtani a piaci ár megfelelését alátámasztó dokumentumokat és szakmai indoklást a módosításra vonatkozóan. A módosítást minden esetben a módosítással érintett költség, elszámolásra történő benyújtása előtt szükséges benyújtani.

A piaci ár kedvezményezetti tájékoztatója az alábbi linken érhető el: <https://www.palyazat.gov.hu>

Az áfa elszámolhatóságára vonatkozóan általános szabály, hogy az áfa akkor számolható el, amennyiben a nemzeti szabályok alapján nem levonható.

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban áfa tv.) szerint abban a mértékben, amilyen mértékben az adóalany - ilyen minőségében - a terméket, szolgáltatást adóköteles termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása érdekében használja, egyéb módon hasznosítja, jogosult arra, hogy az általa fizetendő adóból levonja azt az előzetesen felszámított adót.

Az áfa uniós támogatás terhére történő elszámolhatósága tekintetében az alábbiakat is figyelembe kell venni az áfa tv. előírásain túlmenően:

- Az áfa elszámolhatósága szempontjából a levonási jogosultság, azaz a lehetőség a döntő tényező, tehát ha a végső kedvezményezett, az egyéni kedvezményezett vagy a kedvezményezett által nyújtott szolgáltatás igénybe vevője ténylegesen nem él a visszaigénylés lehetőségével, az áfa akkor sem elszámolható.
- Az áfa elszámolhatósága tekintetében a támogatott projekt keretében létrehozott beruházást és annak üzemeltetését is vizsgálni kell, függetlenül attól, hogy
 - a beruházást létrehozó kedvezményezett és az üzemeltető eltérő személy-e,
 - a létrehozott beruházást a kedvezményezett térítés nélkül adja bérbe, vagy alanyi mentességet élvez-e vagy a tevékenység tekintetében tárgyi mentességet választott.

Amennyiben a beruházást létrehozó kedvezményezett a beruházás tekintetében nem igényelheti vissza az áfát, azonban az üzemeltetési szakaszban keletkező bevételekre felszámolnak áfát, ez utóbbi a beruházás áfájának elszámolhatósága tekintetében figyelembe veendő.

A projektek esetén kötelező az elszámolhatóság szabályszerűségének ellenőrzése. A Támogató a kedvezményezett ÁFA-státuszát megvizsgálja a döntéselőkészítés, illetve a támogatási szerződés megkötése során is, amelyhez kapcsolódóan pályázói oldalról ÁFA nyilatkozat kitöltése válik szükségessé.

A felhívás keretében egyszeri elszámolásra nincs lehetőség.

Az alábbi költségek tekintetében összesítőként történik a megvalósítás során az elszámolás, amennyiben releváns:

1. *Személyi jellegű költségek elszámolása a Személyi jellegű költségek összesítőjén (kivéve: egyszerűsített költségelszámolás alkalmazásához kapcsolódóan)*
2. *Áfa-összesítő fordított adózás esetére alkalmazandó*
3. *Az utazási és kiküldetési (napidíj) költségterítés elszámolása az Összesítő az utazási és kiküldetési (napidíj) költségterítés elszámolásához összesítőn (kivéve: egyszerűsített költségelszámolás alkalmazásához kapcsolódóan)*
4. *Kis támogatástartalmú számlák a Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén*

A kis támogatástartalmú bizonylatok összesítőjén elszámolható bizonylatok maximális támogatástartalma: 25 millió Ft.

Önnök nincs lehetősége költségelszámolásra, ha az szóbeli megállapodáson alapul.

Beszerezések 300 000 Ft-ig

Ha egy beszerzés elszámolható összköltsége legfeljebb 300 000 Ft, akkor nem kell benyújtani a piaci árat igazoló dokumentumokat, viszont meg kell őrizni azokat. Helyszíni ellenőrzésnél ezeket is ellenőrizhetjük.

Projektmenedzsment költségek elszámolhatósága

Közszféra szervezetek esetén a projektmenedzsment költségek elszámolhatósága tekintetében figyelembe kell venni az Elszámolási Útmutatóban foglalt előírásokat.

Saját teljesítés az Elszámolási Útmutatóban leírtak szerint az alábbi költségkategóriák* költség típusai vonatkozásában számolható el:

- Projektelőkészítés költségei (összes költség típus vonatkozásában);
- Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj);
- Projektmenedzsment költségek (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség és egyéb projektmenedzsment költség).

Saját teljesítés keretén belül az Elszámolási Útmutató értelmében a közreműködő munkatársak személyi jellegű ráfordításait számolhatja el.

Ha Ön helyi önkormányzat kedvezményezett és az adott költség tekintetében a saját teljesítést lehetővé teszi a felhívás, akkor elszámolhatja a polgármesteri hivatal vagy közös önkormányzati hivatal alkalmazásában álló munkatársak bruttó munkabér- és bérjárulék költségét is a vonatkozó szabályozás feltételeinek betartásával.

Az építési beruházás vagy építési koncesszió esetén a 300 000 000 Ft-ot elérő vagy meghaladó elszámolható költségelem vonatkozásában a Korm. rendelet 251. § (1) bekezdése szerinti kedvezményezett esetén csak szállítói finanszírozás alkalmazható, kivéve a szakaszolt projekt esetén, vagy ha az irányító hatóság vezetője az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével ettől eltérően dönt.

Összeférhetetlenségi szabályok:

A Korm. rendelet értelmében a nem közbeszerzés köteles beszerzések esetében figyeljen az alábbi összeférhetetlenségi szabályokra:

Nem független az az ajánlattevő,

- a) amelyben a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy ezek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, továbbá ezen személy hozzátartozója az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói, vagy kinevezési;
- b) amelynek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, a támogatást igénylő / kedvezményezett szervezetében vagy ugyanazon beszerzés vonatkozásában másik ajánlattevő szervezetében az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési; vagy
- c) ha a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

Az összeférhetetlenség vonatkozásában hozzátartozónak minősül a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

7.5. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?

A projekt tervezése során az egyes elszámolható költségtípusok vonatkozásában vegye figyelembe a következő korlátozásokat:

Költségtípus	Maximális mértéke az összes elszámolható összköltségre vetítve (%)
Műszaki dokumentáció költségei (Felhívás 7.3. 1) b))	5,00%
Ingatlan vásárlás	10,00 % ²⁴
Terület előkészítés (régészeti feltárás, lőszementesítés, földmunkák stb.)	2,00 %
Tartalék	5,00%

²⁴ Ingatlanvásárlásra 10% számolható el az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 Rendelet 64. cikk (1) b. pontjával összhangban a felhívás közvetlen tevékenységeként.

A projektek esetében a meghatározott százalékos korlátok módosíthatók a projektelőkészítés és projektmegvalósítás során a projekt keretében a **műszaki dokumentáció költségei és terület előkészítés** elszámolható költségei tekintetében, amelyek összes elszámolható költsége az átcsoportosítást megelőzően és azt követően sem haladhatja meg az összes elszámolható költség 7,00%²⁵-át.

A felhívás keretében a fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítása, valamint a projektmegvalósítás során kötelező. A költségvetés összeállításakor kérjük, hogy figyeljen arra, hogy az egyes költség típusok maximális mértékére vonatkozó százalékat két tizedes jegy pontossággal határozza meg, mert a kérelem elbírálásakor ezt megvizsgáljuk.

A táblázatban szereplő százalékos korlát a projektmegvalósítás befejezésekor – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – projektszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költség típusokra megállapított összeg nem növekedhet.

A fenti korlátozások nem jelentik a felsorolt költség típusok százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolását. A költségvetésnek meg kell felelnie a felhívás 7.3.1 pontjában leírtaknak is.

Szakmai jellegű belső korlátok:

Költség típus	Maximális mértéke az összes elszámolható összköltségre vetítve (%)
Lakófunkciós tevékenységek	legalább 30%
Szociális naperőmű, illetve energiaközösség létrehozására irányuló mintaprojekt	mindösszesen legfeljebb 250.000.000 Ft
3.1.2. Önállóan nem támogatható, választható tevékenységek D) részében felsorolt egyéb kapcsolódó tevékenységek	50%
3.1.2. Önállóan nem támogatható, választható tevékenységek E) részében felsorolt egyéb kapcsolódó tevékenységek (integrált területen végzett közterületi beruházások)	5%

7.6. Milyen költségek nem számolhatók el?

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel az 7.3. pontban, különösen:

- a Felhívásban foglalt fejlesztésekhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek;
- saját teljesítés (kivéve az 7.3 pontban felsorolt költségeket);
- jogi tevékenységek költségei (kivéve az 7.3 pontban felsorolt költségeket);
- levonható áfa;
- használt eszközök beszerzése és értékcsökkenés;
- kamattartozás kiegyenlítés;
- hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás formájában;
- hiteltúllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek;
- deviza-átváltási jutalék;
- pénzügyi, finanszírozási tranzakciókon realizált árfolyamveszteség;
- bírságok, kötbérek és azok perköltsége;

²⁵ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 235. § (2) bekezdésével összhangban a felhívásban elszámolhatóként megjelölt, költség típusokra vonatkozó százalékos mértékek összege nem haladhatja meg a 15,5%-ot. A Felhívás 7.5. pontjában szereplő, átcsoportosítással érintett költségek esetében meghatározott maximum érték – a Felhívás 7.3.1. pontjában meghatározott átalányértékek 7%-át és a hivatkozott Korm. rendeleti szabályozást figyelembe véve – maximum 8,5% lehet.

- l) 2.1.1. l. b) ponthoz kapcsolódó tevékenységek közül a beszerezett felszerelési tárgyak (pld. függöny, szőnyeg stb.), forgóeszközök.
- m) minden olyan költségvetel, amely vonatkozásában a piaci ár a felhívás 7.4 pontjának megfelelően nem alátámasztott.

8. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

8.1. Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?

A felhívásra beérkező támogatási kérelmek a Korm. rendelet alapján területi kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek kiválasztásra.

A projektekről standard eljárás szabályai szerint születik döntés.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van hiánypótlásra.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van tisztázó kérdés alkalmazására.

Az eljárás során a Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van szóbeli egyeztetésre.

Az irányító hatóság a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

A támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője szakaszos elbírálással dönt.

Az eljárásrendre vonatkozó további információk az "ÁÚF 21-27" 3. fejezetében találhatók.

A TKR kiemelt eljárásrendet alkalmazó megyék esetén a kiválasztási eljárásrendre vonatkozó előírások – a fentiekől eltérő módon – a területi szereplőre vonatkozó területspecifikus mellékletben találhatók meg. A Felhívás 13.3. pontja tartalmazza a területspecifikus mellékleteket, külön jelölve a TKR kiemelt eljárásrendben hirdető megyéket.

8.2. Melyek a kiválasztási kritériumok?

Azok a támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a felhívásban és mellékleteiben foglalt kritériumoknak, és az alábbi kritériumoknak:

1. Nem hiánypótoltható jogosultsági kritériumok

- a) A támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat a felhívásban előírt módon került aláírásra vagy hitelesítésre, az aláírás hiánytalan, érvényes és hiteles.
- b) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.
- c) A támogatást igénylő a jelen felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylő körbe tartozik.
- d) A támogatási kérelem konzorciumi együttműködésben valósul meg.

A fenti jogosultsági kritériumok nem hiánypótolthatóak. Ezért ha a támogatási kérelem nem felel meg ezeknek a szempontoknak, akkor a kérelmet hiánypótlási felhívás nélkül elutasítjuk.

2. Hiánypótoltható jogosultsági szempontok

- a) A támogatási kérelmet magyar nyelven nyújtották be.
- b) A támogatási kérelem adatlapjának valamennyi rovata jelen Felhívás, illetve az "ÁÚF 21-27" c. dokumentumban megadott szempontok szerint ki van töltve és minden kérdésére hiánytalanul választ ad.
- c) A támogatási kérelemben szereplő, az igényelt támogatásra vonatkozó táblázatok adatai egyezők.
- d) A fejlesztés megvalósításának időtartama a Felhívásban megadott időintervallum maximumán belül van.
- e) A csatolt mellékletek köre teljes és megfelel az előírt alaki-formai követelményeknek.
- f) A belső arányokra vonatkozó előírásokat a támogatási kérelem betartotta.
- g) A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet értelmében a település Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP) vagy a költségvetési szerv, többségi állami tulajdonban álló jogi személy esélyegyenlőségi terve elkészült.

A fenti jogosultsági kritériumok esetében egy alkalommal hiánypótlási felhívást küldünk, ha az adott jogosultsági kritérium, vagy az adott jogosultsági szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótolható.

3. Tartalmi értékelési szempontok

Amennyiben az 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.8, 3.1, 3.3 pontok valamelyikében az értékelési szempont „nem felelt meg” minősítést kap, abban az esetben az értékelőnek elutasító javaslatot szükséges megfogalmazni valamint Irányító Hatóság a támogatási igénylést elutasítja.

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/)
1.	Illeszkedés a TOP Plusz céljaihoz	
1.1	A projekt illeszkedik a Felhívás céljához. A tervezett projekt hatására javulnak a hátrányos helyzetű lakosság életkörülményei.	Megfelelt/Nem felelt meg
1.2	A támogatást igénylő és a támogatási kérelem tárgya nem tartozik a Felhívás 1.2. pontjában és az ÁÚF c. dokumentumban meghatározott kizáró okok alá.	Megfelelt/Nem felelt meg
1.3	Az Integrált Településfejlesztési Stratégia ²⁶ vagy településfejlesztési terv csatolásra került, amennyiben a település rendelkezik a dokumentummal. Amennyiben a település nem rendelkezik Integrált Településfejlesztési Stratégiával, vállalja, hogy az 1. mérföldkövéig kidolgozza és benyújtja az új típusú településfejlesztési tervet. (A felhívás elvárja a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájához vagy településfejlesztési tervéhez, az Anti-Szegregációs Programhoz való illeszkedést, amelyet legkésőbb a projektfejlesztés vonatkozó mérföldkövének teljesítésekor igazolni szükséges.)	Megfelelt/Nem felelt meg
2.	Szakmai indokoltság, megalapozottság	
2.1	Az akcióterület jogosult, a támogatásra és a fejlesztés középpontjában szegregátum / szegregációval veszélyeztetett / kiegészítő jogosultsági terület található, amelyek teljes területét tartalmazza a lehatárolt akcióterület.	Megfelelt/Nem felelt meg
2.2	Amennyiben a település területén található szegregátum, úgy ott a projektnek ezen területek fejlesztését kell biztosítania.	Megfelelt/Nem felelt meg

²⁶ vagy azzal egyenértékű integrált, területi alapú, fenntartható fejlesztést szolgáló stratégiai dokumentum

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Nem felelt meg/)
	(Szegregációval veszélyeztetett és kiegészítő jogosultsági terület rehabilitációja ezt követően vagy ezzel egy időben valósulhat meg.)	
2.3	A projekt csak a jelen Felhívás 2.1. pontjában meghatározott támogatható tevékenységekhez igényel támogatást.	Megfelelt/Nem felelt meg
2.4	Az igényfelmérés elkészítésének folyamata bemutatott, a módszertannak megfelel.	Megfelelt/Nem felelt meg
2.5	Az igényfelmérés és helyzetelemzés az alkalmazott adatokkal és információkkal alátámasztja az akcióterület meghatározott céljait és a tervezett tevékenységeket.	Megfelelt/Nem felelt meg
2.6	Amennyiben az akcióterület nagyobb, mint a jogosultságot adó szegregált terület, úgy a bővítés szakmailag megfelelően indokolt.	Megfelelt/Nem felelt meg
2.7	Az akcióterületen belül lakófunkciós tevékenység kizárólag a jogosultságot adó szegregátumon/veszélyeztetett/kiegészítő jogosultsági területen tervezett. (Kivéve azt a speciális helyzetet, amikor a beavatkozási helyszín az akcióterületen belül kerül kijelölésre, mivel az egész település egy akcióterületnek minősül.)	Megfelelt/Nem felelt meg
2.8	A támogatást igénylő tervezi és bemutatta a kapcsolódó, az akcióterület társadalmi felzárkózását célzó ESZA Plusz programját (annak tartalmával, tervezett projekt összköltségével).	Megfelelt/Nem felelt meg
3.	Fenntarthatóság és horizontális szempontok	
3.1	A tervezett tevékenység hosszú távú (legalább 5 éves) fenntartásának intézményi, műszaki háttere és pénzügyi fenntarthatósága bemutatott.	Megfelelt/Nem felelt meg
3.2	Amennyiben a beruházás csapadékvíz elvezetést is érint, úgy vizsgálatra és betervezésre kerültek a helyben tartásra vagy késleltetett levezetésre vonatkozó műszaki megoldások. (Ennek hiányában megfelelő indoklás rendelkezésre áll.)	Megfelelt /Nem felelt meg
3.3	A fejlesztés nem irányulhat az alacsony státuszú lakosság kiszorítására, illetve nem okozhatja az ott élő háztartások lakhatásának elvesztését sem a terület felértékelődése, sem egyéb ok következtében.	Megfelelt/ Nem felelt meg
3.4	A projekt megfelel a felhívásban megfogalmazott releváns horizontális elvárásoknak.	Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelt meg
4.	Költségvetés vizsgálata	
4.1	A költségvetés a Felhívás 7.5 pontjában előírt belső arányoknak és egyszerűsített költségelszámolási módoknak megfelel. A beruházás az európai uniós állami támogatási szabályok alapján támogatható.	Megfelelt/Nem felelt meg

Terüleetspecifikus értékelési szempontok a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében találhatók.

A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 106.§ f) alpontja szerint az irányító hatóság vizsgálja a támogatást igénylő korábbi projektjeivel kapcsolatban a monitoring és információs rendszerben rendelkezésre álló információkat, különösen a pénzügyi korrekciót eredményezett szabálytalanságokat.

A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 106.§ g) alpontja értelmében az irányító hatóság figyelembe veszi az adott támogatási kérelemmel összefüggő, a rendelet IX. fejezete szerinti közbeszerzési eljárások

ellenőrzésének eredményét annak érdekében, hogy el nem számolható támogatási összeg ne kerüljön odaítélésre.

9. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Támogatáshalmozódás

Azonos, vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben, vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

A kockázatfinanszírozási támogatás, az induló vállalkozásnak nyújtott támogatás és a csekély összegű támogatás, amennyiben azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkezik, bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmozható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes támogatási intenzitásig, támogatási összegig vagy finanszírozási összegig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmozható.

9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

A csekély összegű támogatás

A csekély összegű támogatásra vonatkozó részletes szabályokat az Európai uniós működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű (de minimis) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet (HL L 352, 2013. 12.24. 1.o), a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Az egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az 1407/2013/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó, Magyarországon az adott évben valamint az azt megelőző két pénzügyi évben odaítélt csekély összegű támogatás (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban: támogatás) bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 200 000 eurónak, közúti kereskedelmi árufuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző, egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások esetén a 100 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését.

A támogatás a csekély összegű közszolgáltatási támogatással a 360/2012/EU bizottsági rendeletben meghatározott felső határig halmozható. A támogatás más csekély összegű támogatásokról szóló

rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással a fent meghatározott felső határig halmozható.

A támogatás nem halmozható azonos elszámolható költségek vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha az így halmozott összeg meghaladná a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitást vagy összeget.

A kedvezményezettnek az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdése figyelembevételével - az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon - nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélésének évében és az azt megelőző két pénzügyi évben nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

Közszolgáltatásért járó ellentételezés

A közszolgáltatásért járó ellentételezésre vonatkozó részletes szabályokat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i 2012/21/EU bizottsági határozatnak (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.), a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A 2012/21/EU bizottsági határozat 4. cikke értelmében a megbízási aktusnak (támogatási szerződésnek) a következőket kell tartalmaznia:

- a) a közszolgáltatási kötelezettségek tartalma és időtartama;
- b) a vállalkozás megnevezése és adott esetben az érintett terület;
- c) a támogatást nyújtó által a vállalkozásnak adott kizárólagos vagy különleges jogok jellege;
- d) az ellentételezési mechanizmus leírása és az ellentételezés kiszámításának, ellenőrzésének és felülvizsgálatának paraméterei;
- e) a túlkompenzáció elkerülésére és visszafizettetésére hozott intézkedések.

A vállalkozás közszolgáltatás nyújtásával való megbízásának időtartama nem haladhatja meg a tíz évet. Tíz évnél hosszabb megbízási időtartam esetén a 2012/21/EU bizottsági határozat csak akkor alkalmazható, ha a közszolgáltató olyan jelentős beruházásra kényszerül, amelyet az általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban hosszabb időtartam alatt kell amortizálni.

Amennyiben a Támogatott a közszolgáltatás körén belül és kívül is végez tevékenységeket, akkor a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (9) bekezdése értelmében a közszolgáltatás költségeit és bevételeit a többi szolgáltatásétól elkülönítve kell kimutatnia belső számláiban, a költségek és bevételek elkülönítésének paramétereivel együtt. A közszolgáltatáson kívül eső tevékenységek költségei magukban foglalják az összes közvetlen költséget, a közös költségek arányos részét és a megfelelő tőkemegtérülést. E költségekre nem adható ellentételezés. A Támogatott a támogatásról olyan elkülönített elszámolást köteles vezetni, amelyből a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (2)-(4) bekezdésben meghatározott követelmények ellenőrizhetőek.

Ha a Támogatott a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének megfelelően meghatározott összeget meghaladó támogatásban részesül, a kedvezményezettnek a túlkompenzációt vissza kell fizetnie. Amennyiben a túlkompenzáció összege nem haladja meg az átlagos éves ellentételezés összegének 10 %-át, a túlkompenzáció átvihető a következő időszakra és levonható az arra az időszakra fizetendő támogatás összegéből.

Megújuló energia termeléséhez nyújtott beruházási támogatás

A megújuló energia termeléséhez nyújtott beruházási támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belsőpiacra összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 41. cikke, a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 258/2021. (V. 20.) Korm. rendelet, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A megújuló energia termeléséhez nyújtott beruházási támogatás kizárólag új berendezéshez nyújtható.

- Bioüzemanyag előállításához abban az esetben nyújtható támogatás, ha a beruházás fenntartható bioüzemanyag előállítására irányul.

- A fentiekől eltérően meglévő élelmiszeralapú bioüzemanyag-előállító egység új generációs bioüzemanyag-előállító egységgé történő átalakítására is nyújtható támogatás, ha ennek következtében az élelmiszeralapú termelés a kialakítandó új kapacitással arányosan csökken.

10. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk, hogy a támogatási kérelmek elbírálásához felhasználjuk az Önről a közhiteles adatbázisokban elérhető adatokat.

10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?

Az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) előírásaiból fakadó kötelezettségek

A támogatási kérelem benyújtásának célja, hogy Ön - sikeres elbírálás és támogatási döntés esetén - a tervezett projekt megvalósítására támogatási szerződést kössön. A támogatási kérelem feldolgozásához szükséges, hogy kezeljük azokat a személyes adatokat, amelyeket Ön a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben tüntetett fel. Az adatokat a <https://www.palyazat.gov.hu> honlapon elérhető Adatvédelmi nyilatkozatban szereplő adatkezelési célok szerint kezeljük.²⁷

Ön felelős azért, hogy – az (EU) 2016/679 rendelet (általános adatvédelmi rendelet) előírásainak megfelelően – a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben feltüntetett további érintettek (Ön és az esetleges konzorciumi partnereinek, tulajdonosainak nevében és érdekében eljáró más személyek) személyes adatainak a kezelése és a fejlesztéspolitikai intézményrendszer számára történő rendelkezésre bocsátása megfelelő jogalappal és az érintettek megfelelő tájékoztatását követően történik. Az adatkezelés jogalapját jogszabályi felhatalmazás, az érintettre vonatkozó szerződéses kötelezettség, vagy az érintett előzetes, egyértelmű, megfelelő tájékoztatáson alapuló, önkéntes és határozott hozzájárulása képezheti, amelyben félreérthetetlen hozzájárulását adja a rá vonatkozó személyes adatok meghatározott célból és körben történő kezeléséhez. Az érintettektől személyes adatai kezeléséhez általános jelleggel hozzájárulás nem kérhető.

Felhívjuk a figyelmet, hogy ha helyszíni szemlére kerül sor, akkor ennek keretében azt is megvizsgálhatjuk, hogy a fentieket megfelelően dokumentálták-e. Ha az adatkezelés jogszerűségével kapcsolatban a döntés-előkészítési folyamat bármely szakaszában kétség merül fel, akkor ennek vizsgálatához a releváns dokumentumokat be kell nyújtania.

²⁷ Az adatkezelés jogalapja az (EU) 2016/679 rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) pontja.

10.2. További dokumentumok

A Felhívás elválaszthatatlan része az Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum és az Elszámolási Útmutató, amelynek hatályos verziója megtalálható a www.palyazat.gov.hu honlapon.

Az Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz és az Elszámolási Útmutató az alábbiakról nyújt tájékoztatást:

Általános Útmutató a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz

1. Az Útmutató célja, hatálya
2. Kizáró okok listája
3. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja
4. Tájékoztatás kifogás benyújtásának lehetőségéről
5. Tájékoztató támogatói okirat kibocsátásáról vagy a támogatási szerződés megkötéséről
6. A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
7. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek
8. Tájékoztatás a projektek megvalósításáról, finanszírozásáról, és előrehaladásának követéséről
9. A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
10. Tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségek
11. A horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító) követelmények
12. A felhívással, a projekt kiválasztási eljárással és a projektmegvalósítással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok

Elszámolási Útmutató

- I. Nemzeti Szabályozás az Elszámolható Költségekről
- II. A kifizetési kérelemben benyújtandó, elszámolható költségek valódiságát igazoló, valamint a szakmai beszámolót alátámasztó dokumentumok – „Mátrix”
- III. A kifizetési kérelemben benyújtandó alátámasztó dokumentumok hitelesítését szolgáló ellenőrzés szempontjai
- IV. Pályázati általános forgalmi adóról szóló útmutató

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az útmutatók figyelembevételével készítsék el!

11. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a Széchenyi Terv Plusz ügyfélszolgálathoz a **06/1 896-0000** normál díjazású telefonszámon, ahol hétfőtől csütörtökig 8.30-16 óra között, pénteken 8.30-14 óra között fogadják hívását.

Kérjük, kövesse figyelemmel a felhívással kapcsolatos közleményeket a palyazat.gov.hu oldalon, ahol a Széchenyi Terv Plusz ügyfélszolgálat elektronikus elérhetőségeit is megtalálhatja!

12. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?

Kötelezően csatolandó, hiánypótolható mellékletek:

1. Projekt-előkészítő Tanulmány és mellékletei (PET) akcióterületi jogosultság, valamint az akcióterület térképi lehatárolása jelölve a jogosult területeket és konzorciumi partner(ek) megfelelőségének igazolásával)
2. Kiegészítő jogosultsági területeket érintő fejlesztés esetén KSH igazolás arról, hogy a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján cím szerinti egyedi vizsgálattal kimutatható összefüggő, legalább 50 fő lakónépességű, a szegregációs mutató valamelyik határértékeinek megfelelő terület az érintett kiegészítő jogosultsági terület
3. Konzorciumi együttműködés megállapodás támogatási kérelem benyújtására (amennyiben releváns)
4. Integrált Településfejlesztési Stratégia vagy településfejlesztési terv (amennyiben releváns)
5. Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Csatolandó, amennyiben rendelkezésre áll:

1. Megvalósíthatósági Tanulmány és mellékletei (MT)
2. Költség-haszon elemzés (amennyiben releváns és nem az MT része)
3. Lefolytatott közbeszerzés(ek) dokumentációja (minőségellenőrzési tanúsítványt, szabályossági tanúsítványt, utó/utólagos ellenőrzési jelentés), (amennyiben releváns)
4. Teljes műszaki dokumentáció (engedélyezési és kiviteli tervek, normagyűjtemény szerinti azonosítókkal ellátott tételes tervezői költségvetés kiegészítéssel)
5. Jogerős építési/létesítési engedélyek, nem engedélyköteles tevékenységek esetében a tervező vagy hatóság erről szóló nyilatkozata
6. Rendezett tulajdonviszonyokat igazoló dokumentumok
7. Tervezői indoklások (amennyiben releváns)
8. Tervezői és kéményseprő-ipari nyilatkozat a megfelelő égéstermék elvezetésről és levegő utánpótlásról (amennyiben releváns)
9. Országos közút érintettsége esetén az előzetes egyeztetések lefolytatásának dokumentumai (a megfelelő támogatást igénylői kör meghatározása érdekében)
10. Horizontális szempontok érvényre jutását bemutató dokumentum (amennyiben nem a Megvalósíthatósági Tanulmány része)
11. Ingatlanvásárlás esetén: a támogatásból megvásárolni kívánt ingatlanról szóló hivatalos értékbecslés minősített értékbecslőtől (amennyiben releváns)
12. Likviditási terv (amennyiben releváns)
13. Önerő nyilatkozat (amennyiben releváns)
14. Árajánlatok:
 - i. A nem közbeszerzés köteles költségtelek alátámasztására 1 darab árajánlat, vagy műszaki terv/műszaki leírás.
 - ii. A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatóak hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).
 - iii. Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés.
 - iv. Személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelemmel együtt benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni! A támogatást igénylő adatait tartalmazó *Nyilatkozat* c. dokumentum példányát pedig a támogatási kérelem véglegesítése és lezárása után az elektronikus kitöltő program fogja generálni, így az a csatolandó mellékletek között nem került felsorolásra. A Nyilatkozat aláírását és elküldését, továbbá támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az „ÁÚF 21-27” 3. pontja tartalmazza.

12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási szerződéshez?

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási szerződés megkötése során csatolni szükséges.

1. a kedvezményezett nevében aláíró személy vagy személyek - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a kisebbségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - pénzügyi intézmény által igazolt, ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által hitelesített aláírás mintáját,
2. a kedvezményezett - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a nemzeti önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - alapító (létesítő) okiratát vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételét igazoló okiratát.
3. Konzorciumi megállapodás támogatásban részesített projekt megvalósítására (amennyiben releváns).
4. Nyilatkozat finanszírozási mód választásáról.

12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?

Minden olyan dokumentum, mely a támogatási kérelem benyújtásától a támogatási szerződés megkötéséig nem kerül benyújtásra és a Korm. rendelet az 1. kifizetési igénylés benyújtásáig előírja.

13. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

13.1. A felhívás indokoltsága és az OP-hoz való illeszkedése

Az intézkedés célja a leszakadó vagy leszakadással veszélyeztetett városrészekben koncentráltan megnyilvánuló társadalmi-fizikai-gazdasági problémák komplex módon való kezelése a területen élő társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

A beavatkozások alapját az érintett városrészekben a lakhatási körülmények javítása, meglévő funkcióinak bővítése, fejlesztése, szociális, közösségi és közterületi funkciók kialakítása képezi.

Integrált szociális jellegű rehabilitációt azokban a városrészekben kell megvalósítani, ahol a kedvezőtlen demográfiai helyzet, az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküliség magas szintje, az alacsony társadalmi státusz és az erősen leromlott környezet ezt indokolja.

A szociális városrehabilitációs programok alapvetően három típusú akcióterületre fókuszálhatnak:

- **Szegregációval veszélyeztetett területek:** jellemzően városi szövetbe ágyazott, hagyományos építésű lakóterületek, vagy ipari technológiával épült lakótelepek, vegyes lakosság összetételű városrészek, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-59 éves lakosság) belül eléri, illetve meghaladja a határértéket²⁸. Szegregációval veszélyeztetett területek esetében cél a további leszakadás megállítása, és lehetőség szerint a terület és az ott élő lakosság státuszának emelése.
- **Szegregált területek:** városi szövetbe ágyazott vagy a településtesttől elkülönült, jellemzően hagyományos építésű városrészek (telepek), ahol a marginalizált közösségek élnek, és ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-59 éves lakosság) belül eléri, illetve meghaladja a határértéket²⁹.
- **Kiegészítő jogosultsági területek:** azon területek, amelyek nem egyeznek meg a város szegregátum, ill. szegregációval veszélyeztetett területeivel, azonban a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján cím szerinti egyedi vizsgálattal kimutatható összefüggő, legalább 50 fő lakónépességű, a szegregációs mutató valamelyik határértékeinek megfelelő terület. Ebben az esetben erre vonatkozóan a KSH igazolást ad ki, amelyet a támogatási kérelemhez csatolni

²⁸ A mutató aktualizált határértéke elérhető a Felhívás 3.6.1 alfejezetében.

²⁹ A mutató aktualizált határértéke elérhető a Felhívás 3.6.1 alfejezetében.

szükséges. Az egyedi cím szerinti vizsgálattal a szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek pontosíthatók (szűkíthetők vagy bővíthetők), ill. előfordulhatnak így kimutatható új jogosult területek is. (Kizárólag azon városok esetében alkalmazható, amelyek szegregátumot vagy szegregációval veszélyeztetett területet tartalmaznak és ez igazolásra kerül.)

Azon települések esetében, amelyek területén szegregációval veszélyeztetett és szegregált terület is található, először a szegregált területek rehabilitációját szükséges biztosítani. Ezt követően, illetve ezzel egyidőben valósulhat meg a szegregációval veszélyeztetett és kiegészítő jogosultsági területek rehabilitációja.

Az infrastrukturális beavatkozásokat a társadalmi hátrányok kompenzálását célzó szociális, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi, közösségfejlesztési, antidiszkriminációs és közbiztonsági programok egészítik ki, amelyeket a TOP_Plusz-3.1.2 konstrukció (ESZA) finanszíroz.

Továbbá jelen felhívás keretein belül az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló 2003. október 13-i 2003/87/EK számú európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikk (3) bekezdése alapján az alábbi célok elérése támogatható:

- üvegházhatású gázkibocsátás csökkentése,
- a megújuló energiaforrásból megvalósuló energiatermelés fejlesztése, valamint
- a biztonságos és fenntartható alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérést előmozdító technológiák kifejlesztése.

Ezen célok elérését közvetett módon segíti az olyan napelem alapú energiatermelési és -felhasználási működési forma, amely elősegíti a megújuló energiaforrások felhasználásának kiterjesztését, és ezen keresztül segíti – többek között – a városok szegregált területein élő lakosság rezsi költségeinek, illetve ezen városi területen található önkormányzati tulajdonú és fenntartású intézmények rezsi költségeinek csökkentését.

A felhívás hozzájárul a Duna Régió Stratégia alábbi fellépéseinek megvalósulásához:

- 3. pillér, KK9, 3. fellépés: A rászoruló csoportok integrációja a munkaerőpiacba
- 3. pillér, KK9, 4. fellépés: Küzdelem a szegénység ellen és a társadalmi elfogadás támogatása

Jelen konstrukció keretében kizárólag olyan támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a fenti célkitűzésnek.

13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok:

Törvények

- 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről
- 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2003. évi CXXXIII. tv. a társasházakról
- 2004. évi I. törvény a sportról

Rendeletek

- 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről
- 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról
- 7/2006. (V.24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról
- 176/2008. (VI.30.) Korm. rendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról

- 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről
- 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról
- 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről
- 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet a 2014–2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról
- 44/2015. (XI. 2.) a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről MvM rendeletben
- 437/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet a belföldi hivatalos kiküldetést teljesítő munkavállaló költségtérítéséről
- 243/2019. (X. 22.) Korm. rendelet az elektromobilitás szolgáltatás egyes kérdéseiről
- 256/2021. (V.18.) Korm. rendelet a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről
- 258/2021. (V.20) Korm. rendelet a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról
- 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről
- 1652/2021. (IX. 21.) Korm. határozat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról

Uniós jogszabályok

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1058 RENDELETE (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- Alapjogi Charta
-

13.3. További mellékletek

A) Területsspecifikus mellékletek:

- 1) Bács-Kiskun megye
- 2) Baranya megye
- 3) Békés megye
- 4) Borsod-Abaúj-Zemplén megye
- 5) Fejér megye
- 6) Hajdú-Bihar megye
- 7) Heves megye
- 8) Jász-Nagykun-Szolnok megye
- 9) Pest megye
- 10) Somogy megye
- 11) Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
- 12) Tolna megye
- 13) Veszprém

B) Általános mellékletek:

1. Projekt-előkészítő Tanulmány (PET) útmutató
2. Megvalósíthatósági Tanulmány (MT) útmutató
3. Konzorciumi együttműködési megállapodás minta (támogatási kérelemhez)
4. Konzorciumi együttműködési megállapodás minta (támogatott projektekhez)
5. Kerékpár támaszok, kerékpár parkolók, és kerékpáros pihenőhelyek” tárgyú segédlet
6. Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében
7. Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez
Kommunikációs csomagok keretében elszámolható költségek felső korlátai
8. Kommunikációs csomagok keretében elszámolható költségek felső korlátai
9. Likviditási terv sablon
10. Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei Plusz c. útmutató
11. Arculati Kézikönyv Plusz c. útmutató

C) Fogalomjegyzék:

Akcióterület: egyértelműen, folytonos vonallal körülhatárolt településrész, amely lefedi a szegregátum/szegregációval veszélyeztetett terület egészét, de annak határát meghaladhatja. Az akcióterületnek a szegregátum/szegregációval veszélyeztetett terület mellett része lehet a szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területhez földrajzilag folytonosan kapcsolódó településrész is, ahol a projekt céljainak elérése érdekében fizikai beavatkozás tervezett. (Pl. a szegregátum/szegregációval veszélyeztetett terület megközelíthetősége érdekében szükséges közterület fejlesztések.)

Amennyiben egy településrészen több szegregátum/szegregációval veszélyeztetett terület is található, lehetséges ezek együttes lehatárolása egy akcióterület részeként.

A programban tervezett fizikai beavatkozások helyszíneinek az akcióterület határain belül kell lenniük, kivéve a lakosság integrált lakókörnyezetbe való mobilizációja esetét, amely során fizikai beavatkozás az akcióterületen kívül is történhet.

Beavatkozási helyszín: a település integrált lakókörnyezetén belüli konkrét pontszerű helyszín, ahová a lakásmobilizációs tevékenység során az integrációra felkészített családokat létrehozott és/vagy felújított szociális bérlakásokba költöztetik.

Deszegregáció/térbeli integráció: A beavatkozások eredményeképpen az adott kistérségre/régióra átlagosan jellemző infrastrukturális, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi, lakhatási és közlekedési normák elérése mind az egyén szempontjából mind pedig az eredendően szegregált lakókörnyezet szempontjából, illetve a térbeli elkülönülés csökkenése.

Éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat: olyan eljárás, amely megakadályozza, hogy az infrastruktúra potenciális hosszú távú éghajlati hatásoknak legyen kiszolgáltatva, egyúttal biztosítja az „első az energiahatékonyság” elvének érvényesülését, valamint azt, hogy a projektből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás szintje összhangban legyen a 2050-es klímasemlegességi célkitűzéssel.

Folyamatos szociális munka: Az integrált műveletcsoportba tartozó tevékenységek végrehajtásának alapvető feltétele, hogy az adott beavatkozás célterületén lakók élet-és lakáshelyzetének javítását célzó intézkedések a folyamatos szociális munka és a célcsoport aktív részvételén alapuló tervezés és megvalósítás eszközeivel kerüljenek megvalósításra (jelenlét típusú program). Ez azt jelenti, hogy már a beavatkozások tervezése, valamint végrehajtása során is a helyi igények feltárására, és az ott élő teljes közösség (tehát nem csak a hátrányos helyzetű, a marginalizált csoportba tartozó személyek) erejére kell épülnie a hosszú távú megoldási stratégiának. A beavatkozások végrehajtása során a lehetőségekhez mérten a célcsoportot a legteljesebb mértékben be kell vonni.

Hasznos alapterület: az alapterületnek azon része, amelyen a belmagasság legalább 1,90 m. (A fogalom nem vonatkozik a terek használhatóságára.)

Infrastrukturális beavatkozás: minden építési munka és eszközbeszerzés, függetlenül azok értékétől.

Integrált lakókörnyezet: egy településnek a fő településtestben belüli része, melynek társadalmi és infrastrukturális jellemzői a helyi átlagos körülményeknek megfelelnek és ésszerű távolságban elérhetőek a közszolgáltatások.

Integrált műveletcsoporthoz: integrált műveletcsoporthoz nevezzük azt, mikor egy adott programon belül fizikai és társadalmi beavatkozások egyaránt megvalósításra kerülnek annak érdekében, hogy a helyben meglévő problémákat teljes körűen kezeljék. Ebben az értelemben integrált műveletnek az a beavatkozás tekinthető, amely képes egyszerre és hatékonyan kezelni a szociális ügyek, a közösségfejlesztés, az oktatás, az egészségügy, a képzés és foglalkoztatás, a lakhatás és a lakhatási környezet, a közbiztonság, az egyenlő bánásmód javításának elősegítése és a szegregáció megszüntetése terén hozott intézkedéseket.

Integrált településfejlesztési stratégia (ITS): a településfejlesztési koncepcióban foglalt környezeti, társadalmi és gazdasági célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló középtávú fejlesztési program.

Kiegészítő jogosultsági területek: azon területek, amelyek nem egyeznek meg a város szegregátum, ill. szegregációval veszélyeztetett területeivel, azonban a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján cím szerinti egyedi vizsgálattal kimutatható összefüggő, legalább 50 fő lakónépességű, a szegregációs mutató valamelyik határértékeinek megfelelő terület. Ebben az esetben erre vonatkozóan a KSH igazolást ad ki, amelyet a támogatási kérelemhez csatolni szükséges. Az egyedi cím szerinti vizsgálattal a szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek pontosíthatók (szűkíthetők vagy bővíthetők), ill. előfordulhatnak így kimutatható új jogosult területek is.

A KSH igazolás ilyen esetekben térképi lehatárolást nem tartalmaz, így azt szükséges a támogatási kérelem mellékleteként a támogatást igénylőnek bemutatnia.

Középület: a jelen Felhívás keretei között középületnek tekintjük a közösségi funkció alatt felsoroltakat, azok épületeit.

Közösségi funkció: A közösségi funkció fejlesztése alatt értjük mindazon ingatlanfejlesztéseket, amelyek hozzájárulnak az akcióterületen a közösségi terek fejlesztéséhez, korszerűsítéséhez, ide értve a szabadtéri tereket és fedett tereket is, amelyek hozzájárulnak a lakosság közösségi kapcsolatrendszerének erősítéséhez, a lakosság szabadidejének minőségi közművelődési, rekreációs eltöltéséhez, és amelyek ösztönzik a civil hálózatok és kapcsolati hálók erősítését.

Közösségi szolgáltatás: A közösségi funkciókhoz kapcsolódó minden olyan szolgáltatás, mely nem gazdasági – pénzügyi szolgáltatás, mely közösségi célokat szolgál, hozzájárul a közösségfejlesztéshez, a társadalmi háló erősítéséhez, a szabadidő minőségi eltöltéséhez. A közösségi szolgáltatások közé tartoznak például a bármely szervezet által nonprofit alapon nyújtott kulturális, közművelődési, szabadidős, sportszolgáltatások, ill. ide soroljuk az önkormányzat által ellátott közszolgáltatások közül a közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, sportszolgáltatást, tevékenységet.

Közszolgáltatás: A Felhívás alkalmazásában közszolgáltatás minden közhatalmi tevékenység - ideértve a hatósági, kormányzati és minden egyéb közigazgatási, valamint igazságszolgáltatási tevékenységet, továbbá oktatási, közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, tudományos, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, sport-, ifjúsági, foglalkoztatási szolgáltatás, ellátás, illetve tevékenység közszolgáltatás: minden közhatalmi tevékenység - ideértve a hatósági, kormányzati és minden egyéb közigazgatási, valamint igazságszolgáltatási tevékenységet, továbbá oktatási, közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, tudományos, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, sport-, ifjúsági, foglalkoztatási szolgáltatás, ellátás, illetve tevékenység.

Közterület: – az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. Törvény (Étv.) 2. §-ának 13. pontja értelmében –: közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati

tulajdonban álló földterület, amelyet a rendeltetésének megfelelően bárki használhat, és az ingatlan-nyilvántartás akként tart nyilván.

Lakás fogalma: A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 91/A. § szerint lakás az olyan összefüggő helyiségcsoport, amely

- a) helyiségei;
- b) közművesítettsége;
- c) melegvíz-ellátása; és
- d) fűtési módja

alapján valamelyik komfortfokozatba (összkomfortos, komfortos, félkomfortos, komfort nélküli) sorolható.

- **Összkomfortos:** Az a lakás, amely legalább 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobával, főzőhelyiséggel és WC-vel, közművesítettséggel (villany- és vízellátással, szennyvízelvezetéssel), melegvíz-ellátással és központos fűtési móddal (táv-, egyedi központi vagy etázhőfűtéssel) rendelkezik.
- **Komfortos:** Az a lakás, amely legalább 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobával, főzőhelyiséggel és WC-vel, közművesítettséggel, melegvíz ellátással és egyedi fűtési móddal (gázfűtéssel, szilárd vagy olajtüzelésű kályhafűtéssel, elektromos hőtároló kályhával) rendelkezik.
- **Félkomfortos:** Az a lakás, amely a komfortos lakás követelményeinek nem felel meg, de legalább 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá fürdőhelyiséggel vagy WC-vel és közművesítettséggel (legalább villany- és vízellátással), valamint egyedi fűtési móddal rendelkezik.
- **Komfort nélküli:** Az a lakás, amely a félkomfortos lakás követelményeinek sem felel meg, de legalább 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá a lakáson kívül WC (árnyékszék) használatával és egyedi fűtési móddal rendelkezik, valamint a vízfelvétel lehetősége biztosított.
- **Szükség lakás:** Az a lakás, amely komfortfokozatba nem sorolható olyan helyiség (helyiségcsoport), amelynek (amelyben legalább egy helyiségnek) alapterülete a 6 m²-t meghaladja, külső határoló fala legalább 12 cm vastag téglafal, vagy más anyagból épült ezzel egyenértékű fal, ablaka vagy üvegezett ajtaja van, továbbá fűthető és WC (árnyékszék) használata, valamint a vízvétel lehetősége biztosított.

Lakófunkció: A leromlott és leromlással fenyegetett városi lakásállomány (iparosított és hagyományos technológiával épült) közös tulajdonú helyiségként definiált részeire, valamint külső és homlokzati felújítására, energiahatékonyság növelésére irányuló beavatkozás.

Marginalizált közösségek: Marginalizált közösségek alatt azokat a térben elkülönülten és koncentráltan, egy tömbben élő hátrányos helyzetű személyeket értjük, akik többszörösen ki vannak téve a társadalmi kirekesztődés mechanizmusának. A kirekesztődésük érvényesül a lakóhelyi elkülönülésben, a lakóhelynek az átlagosnál lényegesen rosszabb infrastrukturális és környezeti adottságaiban, a munkaerőpiacról való szisztematikus kiszorulásban, a minőségi közszolgáltatásokhoz (oktatás, szociális ellátások, egészségügy, foglalkoztatás, közlekedés) és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályoztatottságában, a társadalmi kapcsolataik beszűkülésében.

Megvalósíthatósági Tanulmány: Ez a dokumentum összegzi a település, benne a telep helyzetét, a fejlesztési célokat, a célok elérését szolgáló tervezett tevékenységeket, az egyes tevékenységekre allokált forrásokat, a megvalósításban közreműködő szervezeteket, a projekt mérföldköveit, a tervezett eredményeket stb. A tervet a projektgazda dolgozza ki. A terv kialakításában közreműködnek, illetve a tervet véleményezik azok a szereplők, aki tevékenysége, támogató hozzáállása a projekteredményes megvalósulásához nélkülözhetetlen.

Méltányos lakhatás: a Lakás fogalma alapján meghatározott, legalább félkomfortos lakáskörülmény.

Projekt-előkészítő Tanulmány (PET): A támogatási kérelem mellékleteként benyújtandó megvalósíthatósági tanulmány, amely a tervezett projekt alapvető információt és szükségességét, indokoltságát a Felhívás mellékleteként kiadott útmutató alapján röviden, lényegre törően tartalmazza. A tanulmány leglényegesebb része az ún. igényfelmérés és eredményének bemutatása, amely a tervezett célokat és tevékenységeket alá kell támassza. Továbbá a tanulmány mellékleteként nyújtandó be az akcióterületi lehatárolást és jogosultságot igazoló dokumentumok.

Projekt tartalom: A támogatási szerződésben rögzített, vagy bármely, e rendelet alapján a támogatási kérelemben, illetve a kifizetési igénylésekben, továbbá bejelentésekben, kérelmekben a projekttel kapcsolatban szolgáltatott adat.

Szakmai partner: a projekt megvalósításában résztvevő valamennyi szereplő, akinek vagy amelynek tevékenysége kapcsolódik a projekt tevékenységeihez és szerepét valamint hozzájárulását a támogatást igénylő bemutatja a megvalósíthatósági tanulmányban. A szakmai partner nem lehet konzorciumi tag.

Szintentartó beruházás: Szintentartó és helyettesítő beruházásnak minősül a tárgyi eszközökbe vagy immateriális javakba történő beruházás, amely nem jár új létesítmény felállításával, nem jár meglévő létesítmény bővítésével, egy létesítmény szolgáltatásainak bővítésével; illetve olyan eszközök beszerzése, amely a kedvezményezett által már használt tárgyi eszközt, immateriális jószágot váltja ki anélkül, hogy a kiváltás a nyújtott szolgáltatás alapvető változását eredményezné.

Szociális bérlakás: önkormányzati vagy nonprofit szolgáltató tulajdonban lévő, szociális alapon meghatározott bérleti díj ellenében rendeletben rögzített lakosságcsoporthoz számára elérhetővé tett, közép vagy hosszú távon hatósági vagy nonprofit tulajdonban lévő bérlakás, amely kialakítását tekintve teljesíti a méltányos lakhatás feltételeit. Azok a bérlakások, amelyekre a helyi önkormányzat a helyi rendelete alapján szociális kritériumok szerint köt bérleti szerződést.

Szociális blokk: azok az épületek, épületrészek, melyek ingyenes hozzáféréssel tisztálkodási, higiénés, öltöző helyiségeket tartalmaznak, mosási lehetőséget biztosítanak.

Szolgálati lakás: A projekt megvalósítása és a fenntartási időszak alatt a projekt megvalósításában jelenléti típusú szociális munkát végző és folyamatosan részt vevő szakmai megvalósító személy (szociális munkás, roma mentor) részére biztosított ingatlan.

Támogatási kérelem: A Felhívásban meghatározott alaki és formai követelményeknek megfelelő dokumentum, amely egy projekt támogatásban részesítésére irányul, és amelynek részei a projektadatlap és a mellékletek.

Tevékenység: Egy tevékenységnek számít az önálló helyrajzi számmal bíró ingatlanon történő beavatkozás. Amennyiben egy helyrajzi számon belül két funkcióhoz kapcsolódó tevékenység jelenik meg, az két tevékenységet jelent. A kiegészítő típusú tevékenységek esetében az kiírásban szereplő felsorolások szerint értelmezendő a tevékenység.

Településfejlesztési terv: a településfejlesztési tervben az önkormányzat a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével rövid, közép- és hosszú távra rendszerbe foglalja településfejlesztési szándékait, ennek keretében

a) meghatározza a település jövőképét,

b) a jövőkép megvalósítása érdekében meghatározza az integrált fejlesztési célokat és a célok elérését szolgáló feladatokat,

c) az egyes integrált fejlesztési célokhoz és a feladatokhoz rögzíti a fejlesztési céladatokat és a fejlesztési akcióterületeket, egyben javaslatot tesz - a település térbeli, fizikai rendszerébe illesztve -

az akcióterületek hasznosításának jellegére és módjára, a megőrzendő és a fejlesztési célokat szolgáló egyéb területek meghatározásával együtt,

d) meghatározza az a)-c) pontban foglaltak térbeli, időbeli és gazdasági rendszerét.